

REKENHOF

Onderzoek van de ontwerpen van
aanpassing van de begroting 2011 en
de ontwerpen van initiële begroting 2012
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Verslag

Brussel, 16 november 2011

INHOUDSOPGAVE

1 VOORWOORD	5
DEEL 1 –ONTWERPEN VAN AANPASSINGSBLAD 2011	6
1 ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING.....	6
1.1 Algemeen overzicht.....	6
1.2 Overzicht per programma.....	7
1.2.1 Gewestelijke belastingen (Programma 010).....	7
1.2.2 Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personen- belasting (Programma 060).....	9
1.2.3 Tewerkstelling (Programma 250).....	10
1.2.4 Sociale Huisvesting (Programma 310)	10
2 ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	11
2.1 Beschikbaar gedeelte van de ontwerpordonnantie	11
2.2 Algemeen overzicht van de uitgaven	11
2.3 Analyse van de voornaamste wijzigingen	12
2.3.1 Opdracht 03 – Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	12
2.3.2 Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle.....	13
2.3.3 Opdracht 07 – Het beheer inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT).	13
2.3.4 Opdracht 10 – Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen ..	14
2.3.5 Opdracht 12 – Ondersteuning van economie en landbouw.....	15
2.3.6 Opdracht 15 – Promotie van de energiedoeltreffendheid en regulering van de energiemarkten	15
2.3.7 Opdracht 17 – Ontwikkeling en promotie van het mobiliteitsbeleid	15
2.3.8 Opdracht 18 – Uitbouw en beheer van het openbaar vervoernetwerk	16
2.3.9 Opdracht 21 – Ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorigheden met het oog op een betere duurzame stedelijke mobiliteit door een multimodale aanpak en de economische ontwikkeling als generator van werkgelegenheid.....	16
2.3.10 Opdrachten 23 – Milieubescherming en Natuurbehoud en 24 – Afalophaling en -verwerking.....	16
2.3.11 Opdracht 27 – Stadsbeleid.....	17

2.3.12	<i>Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies</i>	17
2.4	Encours van de vastleggingen	17
2.5	Ontwerpen van aangepaste begroting van de autonome bestuursinstellingen	17
2.5.1	<i>Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)</i>	17
2.5.2	<i>Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM)</i>	18
2.5.3	<i>Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (IWOIB)</i>	18
2.5.4	<i>Dienst Brandweer en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (DBDMH)</i>	19
2.5.5	<i>Actiris</i>	19
2.5.6	<i>Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GOMB)</i>	20
2.5.7	<i>Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB)</i>	21
2.6	Andere instellingen	22
2.6.1	<i>Haven van Brussel</i>	22
2.6.2	<i>Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM)</i>	23
3	EFFECTEN VAN DE AANPASSING OP HET BEGROTINGS- EN VORDERINGENSALDO	23
3.1	De begrotingssaldi	23
3.2	Naleving van de aan het Brussels gewest opgelegde begrotingsdoelstellingen	24
3.2.1	<i>Vastlegging van de norm</i>	24
3.2.2	<i>Berekening van het vorderingensaldo</i>	25
2^E	DEEL – DE ONTWERPEN VAN INITIËLE BEGROTING 2012	28
1	ONTWERP VAN MIDDELENBEGROTING 2012	28
1.1	Algemeen overzicht	28
1.2	Overzicht per programma	30
1.2.1	<i>Gewestelijke belastingen (Programma 010)</i>	30
1.2.2	<i>Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)</i>	31
1.2.3	<i>Institutioneel akkoord</i>	31
1.2.4	<i>Tewerkstelling (Programma 250)</i>	32
2	ONTWERP VAN ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	32
2.1	Beschikkend deel van het ontwerp van ordonnantie	32
2.2	Algemeen overzicht	33
2.3	Analyse van de belangrijkste evoluties	33
2.3.1	<i>Opdracht 03 – Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>	33
	<i>Onderzoek van de ontwerpen van aanpassingsblad 2011 en het ontwerp van initiële begroting 2012 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>	3

2.3.2	<i>Opdracht 04 – Beheer van de human resources en de materiële middelen van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, evenals de administratieve vereenvoudiging op gewestvlak.....</i>	34
2.3.3	<i>Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle.....</i>	34
2.3.4	<i>Opdracht 10 – Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen ..</i>	35
2.3.5	<i>Opdracht 12 – Ondersteuning van economie en landbouw.....</i>	36
2.3.6	<i>Opdracht 15 – Promotie van de energiedoeltreffendheid en regulering van de energiemarkten .....</i>	37
2.3.7	<i>Opdracht 17 – Ontwikkeling en promotie van het mobiliteitsbeleid .....</i>	37
2.3.8	<i>Opdracht 18 – Uitbouw en beheer van het openbaar vervoernetwerk .....</i>	38
2.3.9	<i>Opdracht 25 – huisvesting en woonomgeving .....</i>	38
2.3.10	<i>Opdracht 27 – Stadsbeleid.....</i>	39
2.3.11	<i>Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies .....</i>	40
2.4	<i>Ontwerpbegrotingen van de autonome bestuursinstellingen .....</i>	40
2.4.1	<i>Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT).....</i>	40
2.4.2	<i>GAN.....</i>	41
2.4.3	<i>BIM.....</i>	41
2.4.4	<i>IWOIB.....</i>	42
2.4.5	<i>DBDMH .....</i>	43
2.4.6	<i>Actiris.....</i>	43
2.4.7	<i>GOMB .....</i>	43
2.4.8	<i>MIVB.....</i>	44
2.5	<i>Andere instelling .....</i>	45

3	DE NALEVING VAN DE AAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST OPGELEGDE BEGROTINGSDOELSTELLINGEN	46
3.1	<i>Begrotingssaldi .....</i>	46
3.2	<i>Vastlegging van de norm.....</i>	46
3.2.1	<i>Europese context .....</i>	46
3.2.2	<i>Begrotingsdoelstellingen en –trajecten voor België en zijn componenten .....</i>	47
3.3	<i>Berekening van het vorderingensaldo.....</i>	49
3.3.1	<i>Begrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen .....</i>	50
3.3.2	<i>Nettoaflossingen .....</i>	51
3.3.3	<i>Kredietverleningen en deelnemingen (KVD).....</i>	51
3.4	<i>Meerjarenprojectie en -perspectieven .....</i>	52

---

1 VOORWOORD

In het raam van zijn informatieopdracht over begrotingsaangelegenheden, die stoelt op de bepalingen van artikel 30 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle¹, bezorgt het Rekenhof aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement zijn bevindingen en commentaar met betrekking tot de ontwerpen van aanpassing van de begroting 2011 en met betrekking tot de ontwerpbegroting 2012 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Rekenhof heeft dit jaar, weliswaar laattijdig, toegang gekregen tot de nieuwe budgettaire gegevensbank van het ministerie. Het kreeg pas bij de officiële verzending van de begrotingsdocumenten op 3 november 2011 toegang tot de informatie in die gegevensbank (onder andere de begrotingsinformatie van de departementen en de autonome bestuursinstellingen, de adviezen van de Inspectie van Financiën, van het toezichthoudend kabinet, van het kabinet van de minister van Begroting, enz.).

---

¹ Om de leesbaarheid van het verslag te vrijwaren, wordt die titel in de rest van het verslag systematisch afgekort tot « de ordonnantie ».

Deel 1 – Ontwerpen van aanpassingsblad 2011

1 ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE MIDDELENBEGROTING

1.1 Algemeen overzicht

De onderstaande tabel vergelijkt de ramingen voor de verschillende ontvangstenprogramma's in het ontwerp van aanpassingsblad met de initiële begroting. De programma's zijn gerangschikt volgens het geraamde bedrag².

Tabel 1 – Aanpassing van de middelenbegroting

Middelenbegroting	Ontwerp initiële begroting 2011 (1)	Ontwerp aanpassing 2011 (2)	Vershil (2) - (1)	Vershil in %
Gewestelijke belastingen (Pr. 010)	1.058.990	1.138.374	79.384	7,5%
Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Pr. 060)	944.405	977.588	33.183	3,5%
Agglomeratiebevoegdheden (Pr. 080)	147.285	145.285	-2.000	-1,4%
Gewestbelastingen (Pr. 020)	107.370	111.810	4.440	4,1%
Tewerkstelling (Pr. 250)	134.464	54.275	-80.189	-59,6%
Dode handen (Pr. 070)	40.564	40.872	308	0,8%
Sociale huisvesting (Pr.310)	4.025	9.178	5.153	128,0%
Hulp aan ondernemingen (Pr. 200)	6.225	7.129	904	14,5%
Energie (Pr. 240)	4.266	4.587	321	7,5%
Gewestelijk vastgoedbeheer (Pr. 170)	4.243	4.264	21	0,5%
Voormalige provinciebelastingen (Pr. 030)	3.741	3.741	0	0,0%
Herwaardering van de kwetsbare wijken (Pr. 290)	700	3.497	2.797	399,6%
Groene ruimten, bossen en natuurgebieden (Pr. 340)	3.272	3.274	2	0,1%
Uitrusting en verplaatsingen (Pr. 260)	1.900	2.451	551	29,0%
Financiële ontvangsten (Pr. 90, zonder leningopbrengsten)	420	2.013	1.593	379,3%
Openbaar ambt (Pr. 150)	1.439	1.709	270	18,8%
Bescherming van het leefmilieu (Pr. 330)	1.550	1.550	0	0,0%
Huisvesting (Pr. 300)	714	1.290	576	80,7%
Taxi's (Pr. 040)	970	1.034	64	6,6%
Stedenbouw en grondbeheer (Pr. 280)	170	933	763	448,8%
Diverse ontvangsten (Pr. 110)	0	435	435	-
Historisch en cultureel erfgoed (Pr. 320)	0	428	428	-
Andere ontvangsten	454	470	16	3,5%
Totaal zonder leningopbrengsten	2.467.167	2.516.187	49.020	2,0%
Leningopbrengsten BA 01.090.06.01	133.526	133.526	0	0,0%
Leningopbrengsten BA 01.090.06.02	40.000	40.000	0	0,0%
Leningopbrengsten BA 01.090.06.04 (leningen > 1 jaar)	496.000	700.000	204.000	41,1%
Algemeen Totaal ontvangsten	3.136.693	3.389.713	253.020	8,1%

² Tenzij anders vermeld zijn de cijfers in de tabellen en figuren in dit verslag uitgedrukt in duizend euro.

In vergelijking met de initiële middelenbegroting verhoogt het ontwerp van aanpassingsblad de raming van de ontvangsten, inclusief leningopbrengsten, met 253,0 miljoen euro tot 3.389,7 miljoen euro (+8,1 %). Dit is vooral het gevolg van de opgetrokken ramingen van de opbrengsten van leningen met een looptijd van meer dan een jaar. Het huidige ontwerp verhoogt de raming voor die leningopbrengsten van 496 miljoen euro tot 700 miljoen euro³.

Als geen rekening wordt gehouden met de leningopbrengsten, stijgen de ontvangstenramingen met 49,0 miljoen euro tot 2.516,2 miljoen euro (+2,0%). Deze stijging vloeit voornamelijk voort uit de verhoogde ramingen voor de gewestelijke belastingen (+79,4 miljoen euro) en voor het toegekende gedeelte van de personenbelasting (+33,2 miljoen euro). Na een uitzonderlijk hoge ontvangst aan stedenbouwkundige lasten werden ook de ramingen voor programma 310 *Sociale Huisvesting* opgetrokken (+5,2 miljoen euro). De hogere inningen van de gewestbelasting ten laste van eigenaars van bebouwde eigendommen zorgden voor een stijging van de ramingen voor programma 020 – *Gewestbelastingen* (+4,4 miljoen euro). Meer ontvangsten worden verwacht van het Europees Fonds voor Regionale Economische ontwikkeling (EFRO), wat resulteert in een hogere ontvangstenraming voor programma 290 *Herwaardering van de kwetsbare wijken* (+2,8 miljoen euro). Tot slot, binnen programma 090, wordt voor de verlenging van de waarborg aan de Gemeentelijke Holding een premie van 1 miljoen euro ingeschreven, en wordt rekening gehouden met de rente op de 30 miljoen aangekochte waardepapieren van die holding. Het ingediende ontwerp houdt nog geen rekening met de recente evolutie inzake de vereffening van de Gemeentelijke Holding.

Door het bijstellen van de raming van de federale dotatie voor de wedertewerkstelling van werklozen (trekkingsrechten) dalen de ontvangstenramingen van programma 250 – *Tewerkstelling* (-80,2 miljoen euro). Daarnaast daalt ook de geraamde overdracht vanwege de Agglomeratie (-2,0 miljoen euro).

1.2 Overzicht per programma

1.2.1 Gewestelijke belastingen (Programma 010)

Het ontwerp herraamt de totale opbrengsten van de gewestelijke belastingen op 1.138,4 miljoen euro. Dit is 79,4 miljoen euro (+7,5%) meer dan de initiële begroting.

---

³ Naast de 700 miljoen euro geraamde opbrengsten van leningen op meer dan een jaar omvat het ontwerp ook de 173,5 miljoen geraamde ontvangsten die jaarlijks worden ingeschreven in het kader van het beheer van de gewestenschuld (om de regering snel te kunnen laten inspelen op wijzigingen op de geld- en kapitaalmarkt, wordt elk jaar zowel in de middelen- als in de uitgavenbegroting eenzelfde bedrag van 173,5 miljoen euro aan leningopbrengsten en –uitgaven ingeschreven voor het Fonds voor het Beheer van de Gewestenschuld).

In vergelijking met de realisaties in 2010 worden 101,2 miljoen euro meer inkomsten verwacht (+9,8%)⁴.

Tabel 2 – Raming van de gewestelijke belastingen

	Realisaties 2010	Initiële begroting 2011	Ontwerp aanpassing 2011	Vershil t.o.v. realisaties 2010	Vershil t.o.v. initiële begroting 2011	Vershil t.o.v. initiële begroting 2011 in %
	(1)	(2)	(3)	(3) - (1)	(3) - (2)	
Registratierechten op de verkopen van onroerende goederen	411.121	417.367	467.815	56.694	50.448	12,1%
Registratierechten op de vestiging van een hypotheek op een onroerend goed	28.051	29.547	29.547	1.496	0	0,0%
Registratierechten op de verdelingen van onroerende goederen	4.905	5.257	5.257	352	0	0,0%
Schenkingsrechten	49.651	47.573	51.407	1.756	3.834	8,1%
Successierechten	311.014	321.863	343.747	32.733	21.884	6,8%
Onroerende voorheffing	18.495	18.315	18.833	338	518	2,8%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	131.779	133.519	135.327	3.548	1.808	1,4%
Belasting op de inverkeerstelling	45.166	45.767	47.790	2.624	2.023	4,4%
Eurovignet	4.182	5.452	5.452	1.270	0	0,0%
Belasting op de spelen en weddenschappen	24.588	26.125	24.771	183	-1.354	-5,2%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	8.137	8.205	8.314	177	109	1,3%
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	73	0	114	41	114	
Totaal	1.037.162	1.058.990	1.138.374	101.212	79.384	7,5%

⁴ De ontvangsten van de eerste 10 maanden van dit jaar liggen al 10,8% boven die van de eerste 10 maanden van vorig jaar.

Het ontwerp neemt voor de meeste belastingen de ramingen over van de FOD Financiën, die instaat voor de inning. Globaal stemt de raming van het huidige ontwerp dan ook overeen met de federale raming⁵. Ze bedraagt 0,4% minder dan de resultaten op grond van een extrapolatie van de ontvangsten tot en met oktober 2011⁶.

1.2.2 Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)

De ontvangsten van programma 060 worden jaarlijks onder meer aangepast aan de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen en aan de groei van het bruto binnenlands product (BBP). Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met het aandeel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het totaal van de personenbelasting en met de nationale solidariteitstussenkomst⁷.

Het ontwerp herraamt de globale ontvangsten op 977,6 miljoen euro (+33,2 miljoen euro), wat overeenstemt met wat op federaal niveau is voorzien.

De verhoging vloeit onder meer voort uit de hogere parameterwaarden die de economische begroting van 26 januari 2011 voorlopig vooropstelde voor de inflatie (2,7%) en voor de groei van het BBP (2,0%) in 2011⁸. Bovendien werd ook het saldo voor 2010 naar boven aangepast⁹.

---

⁵ De gewestelijke raming ligt slechts 11.000 euro onder de federale raming.

⁶ In principe verlopen de ontvangsten van de gewestelijke belastingen gelijkmatig over het jaar, met uitzondering van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de onroerende voorheffing. Wat die laatste belasting betreft, liggen de ontvangsten normaal gezien hoger op het einde van het jaar. Daar staat tegenover dat in de realisaties van deze belasting ook de ontvangsten zijn verrekend die normaal gezien zijn bestemd voor basisallocatie 01.070.02.01.49.42 – *Ontvangst in toepassing van de ordonnantie van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing* (de federale administratie maakt bij het doorstorten geen onderscheid tussen beide soorten onroerende voorheffingen). Als geen rekening wordt gehouden met de onroerende voorheffing, ligt de gewestelijke raming 0,6% onder het resultaat van de extrapolatie.

⁷ De nationale solidariteitstussenkomst wordt toegekend aan de gewesten, waar de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting per inwoner lager ligt dan die voor het Rijk. Het bedrag van de tussenkomst wordt verkregen door het geïndexeerde basisbedrag (11,60 euro te indexerend vanaf het begrotingsjaar 1989) te vermenigvuldigen met het aantal inwoners van het betrokken gewest en met het aantal procentpunten dat de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting in het betrokken gewest lager ligt dan het nationaal gemiddelde.

⁸ Bij de initiële begroting was voor 2011 uitgegaan van een inflatie van 2,0% en een BBP-groei van 1,7% (economische begroting van 15 september 2010).

⁹ De economische begroting van 26 januari 2011 stelde voor 2010 de waarde voor de inflatie vast op 2,19%; voor de economische groei was dit 2,0%. Het definitieve bedrag 2010 is verder berekend op basis van 1.068.532 inwoners en een negatieve afwijking van de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting van -14,545%. Het Brussels aandeel in de personenbelasting voor 2010 werd definitief vastgesteld op 8,492%.

De belangrijkste verklarende factor is echter de hogere raming voor de solidariteitstussenkomst, na het bijstellen van de parameters inzake het bevolkingscijfer (1.068.532 inwoners) en de procentuele afwijking van de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten opzichte van het nationale gemiddelde (-14,545%)¹⁰. Het totale in 2011 te storten bedrag van die solidariteitstussenkomst, inclusief het definitieve saldo voor 2010, werd voorlopig vastgesteld op 301,3 miljoen euro (bij de initiële begroting 2011 was uitgegaan van een bedrag van 278,9 miljoen euro).

1.2.3 Tewerkstelling (Programma 250)

Binnen dit programma verlaagt het ontwerp de initiële raming van de basisallocatie voor de federale dotatie voor de wedertewerkstelling van werklozen (trekkingsrechten) met 80,2 miljoen euro tot 52,7 miljoen euro. De verantwoording verduidelijkt dat de initiële begroting rekening hield met 80,2 miljoen euro achterstallen die bij de federale overheid worden gevorderd, maar dat die achterstallen nu worden geschrapt omdat de rechtszaak daarover niet zal zijn opgelost voor eind 2012¹¹. Uit de verantwoording blijkt verder dat het resterende bedrag van 52,7 miljoen euro overeenkomt met het door Actiris berekende verschuldigde bedrag voor 2011.

Het Rekenhof merkt op dat op federaal niveau voor 2011 slechts 39,0 miljoen aan trekkingsrechten voor het gewest is opgenomen (13,7 miljoen euro minder dan de gewestelijke raming).

1.2.4 Sociale Huisvesting (Programma 310)

Het ontwerp van aanpassingsblad behoudt de raming van 1,8 miljoen euro ontvangsten van administratieve geldboetes op leegstand. Het Rekenhof merkt op dat die ontvangsten in 2011 niet kunnen worden gerealiseerd omdat de dienst die moet instaan voor het opleggen van die boetes nog niet operationeel is.

---

¹⁰ Bij de opmaak van de initiële begroting 2011 was nog uitgegaan van een voorlopige raming van het bevolkingscijfer. Het aanpassen van deze parameter heeft uiteraard ook een impact op de procentuele afwijking van de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting.

¹¹ De trekkingsrechten worden toegekend krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989. Die laatste bepaalt dat de federale overheid de middelen toekent op basis van het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen. Het gewest dient hiertoe een nominatieve lijst van de aan het werk gestelde personen te bezorgen aan de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid. Voor elke gecreëerde arbeidsplaats heeft het gewest recht op een bedrag dat moet worden vastgesteld bij koninklijk besluit.

Tot nu toe steunen de trekkingsrechten echter op een vaste verdeelsleutel, die wordt toegepast op een jaarlijks in de federale begroting ingeschreven forfaitair bedrag. Aangezien de ontvangen bedragen lager zijn dan de bedragen waarop het gewest meent recht te hebben, heeft het gewest aan de federale overheid gevraagd het door haar berekende bedrag te storten en eist het de betaling van de sommen die het vroeger te weinig zou hebben gekregen.

2 ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

2.1 Beschikbaar gedeelte van de ontwerpordonnantie

Artikel 12 van het beschikbaar gedeelte verleent machtiging om een organiek begrotingsfonds "Fonds voor grondinvesteringen" op te richten. Het Rekenhof vindt het argument ongegrond dat dit fonds wordt opgericht met toepassing van artikel 8 van de ordonnantie aangezien die daartoe een organieke ordonnantie vereist en geen bepaling in de mantel van de begrotingsordonnantie.

Deze machtiging lijkt daarenboven voorbarig aangezien de middelenbegroting voor 2011 geen toegewezen ontvangsten voor dat fonds voorziet, en in de uitgavenbegroting hiervoor geen variabele kredieten zijn opgenomen.

In het beschikbaar gedeelte van de ontwerpordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2012 is dezelfde budgettaire bijbepaling opgenomen, maar in dit geval worden voor dat toekomstig fonds uitgavenkredieten en ontvangstenramingen (0,5 miljoen euro) in de begroting ingeschreven (cf. 2e deel van het verslag).

2.2 Algemeen overzicht van de uitgaven

Het huidige ontwerp vermindert de beleidskredieten (vastleggingskredieten en variabele kredieten) van de initiële begroting met 16,0 miljoen euro (-0,5 %) tot 3.277,4 miljoen euro, en vermindert de betaalkredieten (vereffeningskredieten en variabele kredieten) met 25,5 miljoen euro (-0,8 %) tot 3.243,7 miljoen euro.

Deze evoluties hebben voornamelijk betrekking op de gesplitste kredieten, aangezien de variabele kredieten slechts een kleine wijziging ondergaan.

De onderstaande tabel vermeldt die ramingen per type krediet.

Tabel 3 – Uitgavenkredieten van de aangepaste begroting 2011

Algemene uitgavenbegroting 2011		Initiële begroting	Ontwerpaanpassing	Ontwerp van aangepaste begroting
Beleidskredieten (vastleggingen)	Vastleggingskredieten	3.096.986	-15.688	3.081.298
	Variabele kredieten	196.432	-286	196.146
	Totaal	3.293.418	-15.974	3.277.444
Betaalkredieten (vereffeningen)	Vereffeningkredieten	3.065.876	-24.871	3.041.005
	Variabele kredieten	203.310	-588	202.722
	Totaal	3.269.186	-25.459	3.243.727

2.3 Analyse van de voornaamste wijzigingen

Hoewel zowel de vastleggingen als de vereffeningen globaal slechts licht wijzigen variëren de gesplitste kredieten voor sommige opdrachten en/of sommige programma's in uiteenlopende zin en meer of minder sterk.

De belangrijkste wijzigingen worden hieronder becommentarieerd.

2.3.1 Opdracht 03 – Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De vereffeningkredieten van die opdracht (en van het enige programma 002 – specifieke initiatieven) worden globaal opgetrokken met 0,8 miljoen euro terwijl de vastleggingskredieten met 0,1 miljoen euro afnemen. De verhoging komt voornamelijk ten goede aan de uitgaven in samenhang met het GPDO¹² (BA 03.002.08.05.1211). Een deel van de wijzigingen binnen dat programma verliepen overigens via herverdelingsbesluiten in de loop van het jaar. Nagenoeg alle initieel uitgetrokken kredieten voor de uitgaven in verband met het Pact voor Duurzame Stedelijke Ontwikkeling (BA 03.002.08.01.12.11), namelijk 3,0 miljoen euro vastleggingen en 2,0 miljoen euro vereffeningen, werden overgedragen naar een nieuwe basisallocatie (BA 03.002.42.01.4510 *Subsidie om het opleidingsaanbod in Brussel in lijn met de prioriteiten en doelstellingen die in de New Deal vastgelegd zijn tot ontwikkeling te brengen*). De verandering van economische code (code 45 « Inkomstenoverdrachten aan andere institutionele groepen -federale overheid, gemeenschappen, gewesten, gemeenschapscommissies ») maakt het mogelijk de werkelijke aard van de beoogde uitgaven beter te verfijnen, te weten subsidies aan de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de financiering van het aanbod beroepsopleiding voor werkzoekenden op het grondgebied van het gewest in het raam van de New Deal. De ontwerpen van samenwerkingsakkoorden tussen het gewest en de twee gemeenschapscommissies en de ontwerpordonnanties die deze goedkeuren, werden recent door de Brusselse Regering goedgekeurd. Opdat deze subsidies nog in 2011 zouden kunnen worden toegekend, zouden die teksten voor het einde van het jaar moeten worden goedgekeurd, zoniet zullen de kredieten (2,9 miljoen euro vastleggingen en 2,1 miljoen euro vereffeningen) niet kunnen worden gebruikt.

In de loop van het jaar werd ook een andere wijziging doorgevoerd. De initiële kredieten (1,0 miljoen euro vastleggingen en ordonnancerings) voorbehouden voor de ondersteuning aan de filmsector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BA 03.002.38.01.3132) werden herverdeeld naar een nieuwe basisallocatie¹³ (BA 03.002.21.01.8111 – *Kredietverlening aan overheidsbedrijven in het kader van cinematografische projecten*) omdat de overeenkomst van aard was veranderd. Ze voorziet thans in de toekenning van terugvorderbare voorschotten in plaats van toelagen. Die verandering maakt het mogelijk de uitgaven in ESR-termen te neutraliseren.

---

¹² Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling.

¹³ Met uitzondering van een bedrag van 0,5 miljoen euro vereffeningen, dat reeds was uitgegeven.

2.3.2 Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle

Binnen die opdracht dalen de vastleggings- en vereffeningskredieten met respectievelijk 11,6 miljoen euro en 15,3 miljoen euro, voornamelijk met betrekking tot programma 002 – *Uitvoering van het beleid inzake overheidsschuld* (-11,8 miljoen euro voor de twee soorten kredieten). Deze daling hangt voornamelijk samen met de herziening naar beneden van de intrestlasten van de overheidsschuld, zowel de geconsolideerde (-9,6 miljoen euro) als de vlottende schuld (-2,2 miljoen euro). Ze kan worden verklaard door de omvangrijke consolidatie van de schuld (financiering op lange termijn) tot de maand oktober, om nog te genieten van de nog gunstige kredietmarges op de markt, vooral in het eerste semester, vooraleer deze verslechterden.

Van programma 001 – *Ondersteuning van het algemeen beleid* stijgen de vastleggingskredieten (+0,7 miljoen euro) en dalen de vereffeningskredieten (-3,1 miljoen euro). De daling van de vereffeningskredieten situeert zich voornamelijk bij de specifieke (lopende) uitgaven die samenhangen met projecten van de administratie¹⁴, die nogmaals werden teruggeschroefd¹⁵. De nettostijging van de vastleggingskredieten vloeit voort uit een stijging (+3,1 miljoen euro) van de kredieten voor de investeringsuitgaven (informaticaprojecten)¹⁶, en een daling (-2,0 miljoen euro) van de kredieten in verband met de lopende uitgaven. De aangepaste vastleggingskredieten (4,1 miljoen euro) zijn volgens de verantwoordingen hoofdzakelijk bestemd voor een eerste investering in het raam van de ontwikkeling van de nieuwe IT-toepassing die nodig is voor de uitbouw van de instrumenten voor de nieuwe gewestelijke belastingadministratie, zowel voor een betere invordering van de bestaande belastingen als voor een betere opvolging van de gewestbelastingen, waaronder de onroerende voorheffing, die thans nog door de federale administratie worden geïnd voor rekening van het gewest. De regering heeft op 20 oktober laatstleden haar goedkeuring verleend om eind oktober een procedure voor overheidsopdracht (onderhandelingsprocedure met Europese bekendmaking) op te starten. Er werden met het oog daarop opnieuw vastleggingskredieten (voor 9,6 miljoen euro) en vereffeningskredieten (4,0 miljoen euro) in de initiële begroting 2012 ingeschreven. Het zou bijgevolg kunnen gebeuren dat de in de aangepaste begroting 2011 ingeschreven kredieten niet helemaal worden aangewend.

2.3.3 Opdracht 07 – Het beheer inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT).

De aanpassing vermindert de vastleggingskredieten en de vereffeningskredieten van die opdracht met respectievelijk 9,8 miljoen euro en 10,8 miljoen euro. De enige belangrijke wijziging binnen die opdracht heeft betrekking op de schrapping van de kredieten (9,2 miljoen euro) voor de kapitaalbreng in de coöperatieve vennootschap IRISnet 2¹⁷. De kredieten daarvoor werden opnieuw in het ontwerp van initiële begroting 2012 ingeschreven, in afwachting van de goedkeuring van de

---

¹⁴ BA 06.001.08.05.1211.

¹⁵ In de aangepaste begroting 2010 werden de kredieten van 3,0 miljoen euro geschrapt; in het ontwerp van aanpassingsblad 2011 blijft nog een vastleggingskrediet van 1,0 miljoen euro bestaan.

¹⁶ BA 06.001.11.03.7422.

¹⁷ BA 07.002.41.01.8142..

ontwerpordonnantie houdende de deelname door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kapitaal van de coöperatieve vennootschap die werd opgericht na afloop van de overheidsopdracht IRISnet2. Het voorontwerp werd op 14 juli 2011 door de regering goedgekeurd.

2.3.4 Opdracht 10 – Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen

In verhouding tot het bedrag voor die opdracht zijn de wijzigingen voor de vastleggingskredieten (-1,9 miljoen euro) en de vereffeningskredieten (-1,4 miljoen euro) beperkt. Binnen de programma's is er een verschuiving van de beleidskredieten tussen de programma's 005 – *Financiering van specifieke projecten van de gemeenten* (-9,4 miljoen euro) naar 006 – *Financiering van de investeringen van openbaar nut* (+8,3 miljoen euro). Deze verschuiving verliep vóór het ontwerp van aanpassingsblad via een kredietherverdeling tussen twee basisallocaties van beide programma's. De totale vastleggingskredieten (9,0 miljoen euro) voor subsidies aan projecten inzake gemeentelijke infrastructuur in verband met de demografische ontwikkeling¹⁸, waarvan de helft was voorbehouden voor de financiering van gemeentelijke infrastructuur voor kinderopvang, werd overgedragen naar een nieuwe basisallocatie¹⁹. Die is eveneens bestemd voor subsidies aan de gemeenten in verband met de demografische ontwikkeling, maar meer specifiek voor de financiering van de oproep tot projecten met het oog op de bouw van scholen voor het basisonderwijs, waarvan de regering op 5 mei 2011 de modaliteiten heeft goedgekeurd. De aanpassing voorziet 3,3 miljoen euro vastleggingen extra voor dat nieuwe beleid, waardoor het totale krediet op 12,3 miljoen euro uitkomt. Er werd tot nu toe nog geen enkele vastlegging uitgevoerd, omdat de Vlaamse Gemeenschap een beroep tot nietigverklaring bij het Grondwettelijk Hof heeft ingediend tegen de beoogde uitgave. Het inschrijven van vereffeningskredieten ten belope van 9,8 miljoen euro wordt meer dan gecompenseerd door de nagenoeg algemene vermindering van de kredieten op de meeste andere basisallocaties van programma 006, waarvan de kredieten teruglopen tot 1,1 miljoen euro in totaal.

Het ontwerp van aanpassingsblad voert in hetzelfde programma drie nieuwe basisallocaties²⁰ in die samenhangen met de demografische ontwikkeling, maar voorziet hiervoor geen kredieten. Dit houdt verband met de bepalingen van artikel 5 van de mantel van het ontwerp van aanpassingsblad, die een herverdeling van kredieten toelaat tot 31 december.

---

¹⁸ BA 10.005.28.01.6321.

¹⁹ BA 10.006.64.19.6321.

²⁰ BA 10.006.43.01.6510 – *Subsidies aan de Gemeenschapscommissies in verband met de demografische ontwikkeling*; BA 10.006.43.02.6523 – *Subsidies aan de Gemeenschappen in verband met de demografische ontwikkeling*; BA 10.006.54.01.6410 – *Subsidies aan verenigingen in verband met de demografische ontwikkeling*.

2.3.5 Opdracht 12 – Ondersteuning van economie en landbouw

De aanpassing naar beneden van de kredieten van die opdracht (-7,1 miljoen euro vastleggingen of -11,7 % en -3,2 miljoen euro vereffeningen of -5,6 %) situeert zich voornamelijk bij de investeringssubsidies en de andere kapitaaloverdrachten naar privé-ondernemingen (BA 12.012.39.01.5112) van programma 012 – *Hulp bij investeringen*. De aangepaste kredieten van die basisallocatie belopen respectievelijk 14,2 miljoen en 10,8 miljoen euro. De daling vloeit voort uit de aanpassing aan de cijfers van de steunaanvragen aan ondernemingen in het raam van de wetgeving met betrekking tot de economische expansie. Die kredieten waren op 7 november 2011 slechts ten belope van 3,4 miljoen euro gebruikt op de vastleggingszijde en ten belope van 5,2 miljoen euro op de vereffeningzijde. In 2010 werden de kredieten (21,7 en 10,7 miljoen euro) integraal aangewend.

2.3.6 Opdracht 15 – Promotie van de energiedoeltreffendheid en regulering van de energiemarkten

Het zwaartepunt van de globale daling van de kredieten van die opdracht (-1,8 miljoen euro bij de vastleggingen en vereffeningen) situeert zich bij programma 002 – *Promotie van de energiedoeltreffendheid, de hernieuwbare energieën en de daarmee verbonden investeringen*. De vastleggings- en vereffeningkredieten ten belope van 3,0 miljoen euro²¹ bestemd voor een subsidie aan SIBELGA voor de energiepremies wordt immers teruggebracht tot 0,6 miljoen euro. Er wordt aan herinnerd dat dat krediet voorbehouden was voor het saldo van de terugbetaling aan die instelling van de aanvragen voor energiepremies die die beheerder voor het jaar 2009 had toegekend en die niet werden gedekt door de rechten die ten laste van de bijdrageplichtigen werden geïnd. Dat saldo blijkt uiteindelijk minder hoog te liggen dan verwacht.

2.3.7 Opdracht 17 – Ontwikkeling en promotie van het mobiliteitsbeleid

De voor die opdracht bestemde kredieten dalen globaal met 1,1 miljoen euro in termen van vastleggingen en met 1,9 miljoen euro in termen van vereffeningen. Deze vermindering hangt gedeeltelijk samen met de schrapping van de kredieten voor het deelnemen in het kapitaal van het Parkeeragentschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest²² (-0,5 miljoen euro) alsook met de inkrimping van de werkingsdotatie aan die instelling²³ (die daalt van 0,5 miljoen euro naar 0,3 miljoen euro). Aangezien dat Agentschap volgens planning in 2012 echt van start zou gaan, vraagt het Rekenhof zich bijgevolg af waarom kredieten voor de toekenning van een werkingsdotatie worden gehandhaafd, te meer daar er nog steeds geen ontwerpbegroting van dat Agentschap als bijlage bij het ontwerp van aangepaste algemene uitgavenbegroting is gevoegd met miskenning van de bepalingen van artikel 85, § 3, van de OOBBC.

---

²¹ BA 15.002.32.01.5310.

²² BA 17.003.22.01.8141.

²³ BA 17.003.15.01.4140.

2.3.8 Opdracht 18 – Uitbouw en beheer van het openbaar vervoernetwerk

De kredieten van die opdracht stijgen in hoofdzaak (+19,2 miljoen euro vastleggingen en +21,3 miljoen euro vereffeningen) door de aanpassing van de bijzondere dotatie aan de MIVB bij wijze van tegemoetkoming in de preferentiële tarieven (+22,8 miljoen euro). Deze wordt in de begrotingstabel en in de algemene toelichting (deel VI – Uitgaven) op verschillende wijze verantwoord. In de begrotingstabel vloeit de toename voort uit de berekening overeenkomstig het beheerscontract 2007-2011, terwijl ze in de algemene toelichting rekening houdt met het nieuw beheerscontract 2012-2016 en de verwachte toename van het aantal reizigers.

2.3.9 Opdracht 21 – Ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorigheden met het oog op een betere duurzame stedelijke mobiliteit door een multimodale aanpak en de economische ontwikkeling als generator van werkgelegenheid

De voornaamste beweging binnen die opdracht, waarvan de aanpassing de kredieten met 0,7 miljoen euro vermindert voor de vastleggingen en de vereffeningen, is de schrapping van het krediet van 3,5 miljoen euro in verband met de deelneming in het kapitaal van de haven van Brussel en andere overheidsbedrijven²⁴, die gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de toekenning van een investeringssubsidie van 3,2 miljoen euro aan die vennootschap²⁵. Dat initiële krediet was ingeschreven met het oog op de financiering van de schadevergoeding aan de vennootschap BILC voor de schrapping van het BILC-project²⁶ op de Havenlaan. Aan de beoogde uitgave is nu een economische code van het type 5 verbonden (kapitaaloverdracht aan andere sectoren), namelijk als een storting "om niet" en ze heeft bijgevolg een weerslag op het vorderingensaldo; de initiële deelneming in het kapitaal, die een economische code 8 had, had die weerslag a priori niet. Aangezien het gewest het INR geen informatie bezorgde om de financiële aard van de operatie te verantwoorden, die een gelijkwaardige financiële "return" veronderstelt, liep het immers hoe dan ook het risico dat dat instituut de uitgave als een kapitaaloverdracht zou aanmerken.

2.3.10 Opdrachten 23 – Milieubescherming en Natuurbehoud en 24 – Afvalophaling en -verwerking

De kredieten van die twee opdrachten worden opgetrokken (respectievelijk +3,3 miljoen euro en +6,7 miljoen euro) om een verhoging van de dotaties mogelijk te maken die worden toegekend aan het BIM en aan het GAN, om een daling van de eigen ontvangsten van die twee instellingen te ondervangen. Er wordt aan herinnerd dat de aangepaste gewestbegroting voor het jaar 2010 reeds om dezelfde reden ten voordele van het GAN was tussengekomen ten belope van 8,0 miljoen euro. In het gedeelte van het verslag met betrekking tot het onderzoek van de aangepaste

---

²⁴ BA 21.003.22.01.8141.

²⁵ Nieuwe BA 21.003.20.09.5111.

²⁶ Brussels International Logistic Center.

begrotingen van de instellingen zal uitvoeriger worden ingegaan op die inbreng van het gewest.

2.3.11 Opdracht 27 – Stadsbeleid

De afname van de kredieten van die opdracht (-4 miljoen euro vastleggingen en -9,9 miljoen euro vereffeningen) situeert zich voornamelijk in programma 002 – *Europese programma's* waarvan de kredieten met de helft verminderd worden tot respectievelijk 3,3 miljoen euro en 10,7 miljoen euro. Het Rekenhof vestigt de aandacht op het feit dat de vermindering van de vereffeningkredieten niet bevorderlijk zal zijn om het encours van de vastleggingen te doen dalen, dat voor dat programma 69,6 miljoen euro beliep op 30 september laatstleden.

2.3.12 Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies

De kredieten op die opdracht blijven onveranderd ten opzichte van de initiële begroting (297,8 miljoen euro). Het bedrag van de dotaties wordt niet herzien omdat de coëfficiënt van de gemiddelde evolutie van de lonen van het gewestelijk openbaar ambt²⁷ waaraan die dotaties worden aangepast, immers niet is veranderd.

2.4 Encours van de vastleggingen

Het verschil van 33,7 miljoen euro tussen de beleidskredieten en de betaalkredieten vertegenwoordigt de potentiële aangroei van het encours van de vastleggingen in de loop van het dienstjaar 2011.

Volgens de gegevens die door het bestuur Financiën en Begroting werden meegedeeld beliep dat encours 1.681,2 miljoen euro op 31 december 2009, 1.838,0 miljoen euro op 31 december 2010 en 1.925,8 miljoen euro op 30 september 2011.

2.5 Ontwerpen van aangepaste begroting van de autonome bestuursinstellingen

Het Rekenhof merkt in de marge op dat alle aangepaste begrotingen van de autonome bestuursinstellingen van eerste en tweede categorie als bijlage werden opgenomen bij het ontwerp van aanpassingsblad, behalve die van het Parkeeragentschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.5.1 Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)

Het ontwerp van aangepaste begroting 2011 van het GAN wordt in evenwicht voorgesteld. Dat evenwicht wordt bereikt dankzij een verhoging van de werkingsdotatie aan het GAN (BA 01.001.01.01.4610 +6,7 miljoen euro), ter compensatie van de daling van de raming van bepaalde eigen ontvangsten: de heffing die de MIVB betaalt voor het schoonmaken van de eigen sites (BA

---

²⁷ Verhouding 2011/2010 = 1,0328.

02.004.03.05.1611 -2,1 miljoen euro)²⁸ en de opbrengsten uit de ophaling van niet-huishoudelijk en industrieel afval via abonnementen en overeenkomsten (BA 02.004.03.09.1611 -4,5 miljoen euro).

Het bij de ontvangsten ingeschreven resterende saldo lijkt nog ruim overschat, rekening houdend, enerzijds, met de vertraging in het goedkeuringsproces van de ordonnantie die een handelsovereenkomst verplicht maakt voor producenten van niet-huishoudelijk afval, en, anderzijds, met het percentage van de realisaties op die basisallocatie, begin november (44 %).

2.5.2 Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM)

Het ontwerp van aangepaste begroting 2011 van de BIM blijft in evenwicht. De totale geraamde uitgaven zijn onveranderd, net als de totale geraamde ontvangsten. Er zijn alleen enkele kredietverschuivingen tussen basisallocaties voor ontvangsten en voor uitgaven.

➤ Ontvangsten

Bij de ontvangsten stijgt de gewestelijke dotatie aan het BIM met 3,3 miljoen euro ter compensatie van de equivalente daling van de EFRO-ontvangsten in verband met het Greenfields-project. Het subsidieerbare maximum per dossier werd immers opgetrokken waardoor de belangstelling van privépartners voor het project kon worden aangewakkerd. De uitvoering van het project liep daardoor echter vertraging op.

➤ Uitgaven

Bij de uitgaven werd in artikel 08.001.03.12.11 een bijkomend krediet van 473.000 euro ingeschreven als vastlegging om rekening te houden met de participatie in het kapitaal van Greenbizz (een ander EFRO-project) ten belope van 500.000 euro. De participatie in kwestie werd op de begroting van de instelling ingeschreven met een foute economische code (12.11).

2.5.3 Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (IWOIB)

Het ontwerp van aangepaste begroting 2011 van het IWOIB blijft in evenwicht. Globaal dalen de betaalkredieten en de ontvangsten met 5,1 miljoen euro (-13,3 %) van 38,2 naar 33,1 miljoen euro. De beleidskredieten dalen eveneens van 41,7 naar 39,6 miljoen euro (-5 %).

De betaalkredieten voor opdracht 01 "*Ondersteuning van de basisopdrachten*" dalen met meer dan 20,2 % van 2,9 miljoen euro naar 2,3 miljoen euro.

Deze evolutie kan hoofdzakelijk worden verklaard door lager dan verwachte personeelskosten ingevolge vertragingen bij de aanwervingen.

---

²⁸ De MIVB is inderdaad van mening dat ze niet zelf hoeft in te staan voor de schoonmaak van haar eigen sites. De regering heeft dus beslist bijkomende middelen toe te kennen aan het GAN, om die opdracht te kunnen blijven uitvoeren.

De kredieten toegekend aan opdracht 02 "*Aanmoediging van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek*" werden evenzo met 4,5 miljoen euro (zijnde -12,8 %) ingekort van 35,3 naar 30,8 miljoen euro. De dalingen laten zich specifiek bij bepaalde programma's voelen, die volgens door de instelling verstrekte informatie vertraging hebben opgelopen of niet het verhoopte succes hadden.

2.5.4 Dienst Brandweer en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (DBDMH)

In de ontwerpbegroting van de DBDMH blijven de globale ontvangstenramingen nagenoeg ongewijzigd alsook de betaalkredieten die 90 miljoen euro belopen.

➤ **Ontvangsten**

De stijging van de ontvangstenramingen van opdracht 2 – *Specifieke financiering* (+54 %) hangt voornamelijk samen met die voor BA 02.001.03.02.1612 – *Toevallige ontvangsten* die van 60 duizend euro stijgen naar 301 duizend euro in het ontwerp van aangepaste begroting 2011.

➤ **Uitgaven**

De betaalkredieten waarin is voorzien voor opleiding voor interventies (BA 01.001.08.01.1211 en BA 01.001.08.02.1211) verminderen met 105 duizend euro (-22,4 %) ten opzichte van de initiële begroting 2011, inzonderheid BA 01.001.08.01.12.11 – *Retributie aan het Opleidingscentrum van de Brusselse Brandweer* die met 95 duizend euro (-27,5 %) is verminderd omdat een deel van die opleiding voortaan door de federale begroting zal worden gefinancierd.

2.5.5 Actiris

De ontvangsten- en uitgavenramingen van Actiris stijgen met 0,7 %, van 281 miljoen euro in de initiële begroting 2011 tot 283 miljoen euro in de aangepaste begroting 2011.

De betaalkredieten voor opdracht 01 nemen toe van 52,9 tot 55,6 miljoen euro (+5,1 %). Opdracht 01 omvat de algemene uitgaven voor het realiseren van de opdrachten van Actiris, en vertegenwoordigt nagenoeg 20 % van de totale begroting van de instelling.

Ondanks die stijging worden de uitgaven voor de bezoldigingen van de maand december nog altijd aangerekend op de begroting van het volgende jaar (i.c. 2012), terwijl ze moeten worden aangerekend op de begroting van het lopende jaar.

Wat de opdrachten in verband met de werkgelegenheidsprogramma's betreft, is het zo dat opdracht 07 « *Tewerkstelling van werkzoekenden door middel van gesubsidieerde arbeidsplaatsen* » nagenoeg 65 % van de begroting van Actiris vertegenwoordigt en daarmee veruit de belangrijkste is. De bijbehorende middelen zijn bij de aanpassing gestegen met 0,7%, van 181,9 naar 183,1 miljoen euro.

In verband met BA 07.001.27.01.4322 van programma 001 *GECO's lokale overheden (KB 474)*, had het Rekenhof tijdens de controle van de rekeningen 2010 van de instelling vastgesteld dat een last van 7,7 miljoen euro met betrekking tot de verschuldigde RSZPPO-premies voor de maanden oktober tot december 2010, ten

onrechte waren overgedragen naar het jaar 2011. Aangezien Actiris in 2010 blijkbaar niet over voldoende kredieten beschikte, wou het die overdracht regulariseren door 13 maanden aan te rekenen op de jaren 2011 tot 2013. Bij de aanpassing 2011 blijken de kredieten van die basisallocatie echter met 0,4 miljoen euro te zijn verminderd omdat « een bedrag van 31,6 miljoen euro volstaat in 2011 ». Men had de kredieten van die basisallocatie echter moeten optrekken om vanaf 2011 de overdracht te regulariseren. Het feit dat een bedrag van 0,4 miljoen euro ontoereikend was om een maandelijks RSZPPO-factuur van nagenoeg 2,8 miljoen euro te betalen, betekent niet dat Actiris de beschikbare tegoeden niet moet aanwenden om die onregelmatige overdracht versneld te regulariseren.

Basisallocatie 07.003.34.01.3300 omvat de werkingssubsidies aan privéverenigingen (verhoogde premie voor GECO's). De bijbehorende kredieten werden opgetrokken van 127,8 naar 129,5 miljoen euro (+ 1,35 %). Ze dekken 12 maanden van prestaties, namelijk de premies van december 2010 tot november 2011. De budgettaire aanrekeningsregels stellen evenwel dat de lasten van december gedragen moeten worden door de begroting van het lopende jaar als Actiris over alle informatie beschikt en de stukken geviseerd zijn vóór de uiterste datum die vermeld staat in de omzendbrief daaromtrent. Dat was zo in 2010 en wellicht zal het ook zo zijn in 2011. In dat geval zouden de vereffeningskredieten andermaal ontoereikend zijn.

2.5.6 Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GOMB)

Het ontwerp van begrotingsaanpassing vermindert zowel de ontvangsten als de betaalkredieten met 9,0 % (-4,5 miljoen euro) en komt uit op een batig begrotingssaldo van 249 duizend euro. Volgens de berekening met de ESR-methodologie is de begroting nochtans juist in evenwicht, rekening houdend met de deelnemingen en terugbetalingen van toegekende kredieten (codes 8).

➤ **Ontvangsten**

De ontvangsten dalen grotendeels omdat sommige ontvangsten naar het dienstjaar 2012 worden overgedragen: verkopen van gronden voor de Economische Expansie aan bedrijven (BA 01.003.03.09.7612) en de verschillende investeringssubsidies voor EFRO-projecten worden aldus naar beneden herzien voor respectievelijk 37,3 % (-1,8 miljoen euro) en 78,8 % (-2,1 miljoen euro).

De investeringssubsidie voor stadsvernieuwing die door het MBHG wordt toegekend (BA 01.002.01.02.6611) wordt eveneens met 1,2 miljoen euro (-6,5 %) verminderd.

➤ **Uitgaven**

Buiten opdracht 3 – *Algemene diensten*, die lichtjes is opgewaardeerd (+3,2 %), worden alle betaalmiddelen die aan de opdrachten van de GOMB worden toegekend, verminderd. Opdracht 4 – *Opdrachten gedelegeerd door het MBHG* ondervindt de grootste weerslag door een vermindering met 2,5 miljoen euro (-63,9 %) ten opzichte van de initiële begroting 2011. De projecten in kwestie worden uitgesteld naar het dienstjaar 2012.

Wat de vastleggingskredieten betreft, ziet de GOMB haar beleidskredieten met 9,7 miljoen euro (-18,8 %) dalen ten opzichte van de initiële begroting 2011. De sterkste afname doet zich voor bij programma 001 van opdracht 1 – *Projecten in uitvoering van het investeringsprogramma* met 7,5 miljoen euro minder als gevolg van het uitstellen van de projecten naar 2012 en van bepaalde werken die minder duur uitvielen.

➤ Structurele analyse

Uit de globale structurele analyse van de ontvangsten en uitgaven van de GOMB blijkt dat de werkingssubsidies (4,0 miljoen euro) en de door de GOMB te innen huurgelden en canons (8,4 miljoen euro) niet volstaan om de werkingskosten van de instelling te dekken, die 14,4 miljoen euro belopen (10,8 miljoen euro loonmassa en 3,6 miljoen euro werkingskosten en belastingen²⁹). Het Rekenhof merkt op dat het verschil waarschijnlijk, zoals reeds vroeger gebeurde, zal moeten worden gefinancierd door de opbrengst van de verkoop van goederen.

➤ Uitvoeringspercentage

De op 30 september 2011 vastgestelde uitvoeringsrekening van de GOMB wordt gekenmerkt door een bijzonder laag uitvoeringspercentage van de aangepaste begroting 2011: er werden in totaal 22,6 miljoen euro (50 %) uitgaven vereffend en 18,9 miljoen euro (41 %) ontvangen geïnd. De investeringssubsidie voor de stadsvernieuwing werd meer in het bijzonder slechts ten belope van 1,8 miljoen euro geïnd op een geraamd bedrag van 16,5 miljoen euro (11 %). Op 30 september 2010 waren bij wijze van vergelijking respectievelijk 17,1 miljoen euro (66 %) uitgaven vereffend en 26,1 miljoen euro (89 %) ontvangsten geïnd.

2.5.7 *Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB)*

Terwijl de initiële begroting van de MIVB voor 2011 een tekort van 21,3 miljoen euro voorzag, voorziet de aangepaste begroting van de instelling in een batig saldo ten belope van 8 miljoen euro.

➤ Ontvangsten

Deze verbetering van het verwachte begrotingsresultaat kan hoofdzakelijk worden verklaard door een stijging van de ontvangsten. De globale dotatie aan de MIVB (BA 01.001.01.02.6611) neemt toe met 22,8 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting. Ten opzichte van de dotatie berekend overeenkomstig artikel 65 van het beheerscontract 2007-2011 van de MIVB wordt de globale dotatie van de aangepaste begroting hoe dan ook verminderd met een som van 30 miljoen euro die wordt gecompenseerd door een subsidie aan de MIVB ten belope van eenzelfde bedrag afkomstig van BELIRIS.

Bovendien werd de gewestdotatie "bonus/malus" (BA 01.001.01.02.6611) naar boven toe herzien (+1,1 miljoen euro) net zoals verschillende eigen ontvangsten, namelijk de verkeersontvangsten (BA 01.001.03.01.1612 : + 4,2 miljoen euro), de

---

²⁹ Raming op basis van de lasten 2010.

ontvangsten uit uitzonderlijke opbrengsten (BA 01.004.03.01.2800: + 3,1 miljoen euro)³⁰, diverse ontvangsten (BA 01.004.03.04.1610: + 3 miljoen euro)³¹ en de ontvangsten van werken uitgevoerd door derden andere dan openbare (BA 02.001.03.06.1611: + 4,6 miljoen euro)³².

Parallel met de toegekende dotatieverhogingen vermindert het gewest zijn tussenkomst in de investeringen van de MIVB (BA 02.001.03.01.6611) ten belope van 8 miljoen euro alsmede zijn dotatie voor de veiligheid met 1 miljoen euro (BA 02.001.04.02.4610).

➤ Uitgaven

De uitgaven van de MIVB blijven globaal gezien stabiel. Er kunnen echter belangrijke variaties worden vastgesteld in de programma's 6 en 7 van opdracht 1 (basisprestaties verbonden met het openbaar dienstenaanbod) in verband met respectievelijk het netwerk en uitrustingen (BA 01.006.11.02.7420 : + 27,8 miljoen euro bij de betaalkredieten) alsook in verband met de andere investeringen (BA 01.007.11.02.7420 : - 31,8 miljoen euro bij de betaalkredieten).

Bij de MIVB werd in 2011 immers een nieuw exploitatie-instrument voor het begrotingsbeheer in dienst genomen om de structuur van het investeringsplan meer rationeel te herorganiseren. Er werd dus beslist dat de uitgaven in verband met de uitbreidingen van het metro- en tramnet en de verbeteringen van de commerciële snelheid zouden worden overgedragen van programma 7 (andere investeringen) naar programma 6 (netwerk en uitrustingen). Programma 7 vermeldt voortaan enkel nog de uitgaven voor technische uitrustingen en voor beheersbijstand.

2.6 Andere instellingen

2.6.1 Haven van Brussel

De ontvangsten van de haven verminderen van 36,1 tot 27,1 miljoen euro (-33,3 %). De tussenkomsten van het gewest dalen globaal van 17,6 tot 16,9 miljoen euro (-4,16 %) en het leningbedrag van 8,3 miljoen euro waarin hoofdstuk 46 aanvankelijk voorzag onder de titel lening Carcoke en TIR, werd geschrapt. De opbrengsten uit de uitoefening van de statutaire opdracht (functionele ontvangsten) blijven vrijwel onveranderd, namelijk 10,2 miljoen euro.

---

³⁰ Dankzij de annulering van de te ontvangen factuur in verband met de onroerende voorheffing van het jaar 2008 wegens verjaring.

³¹ Toe te schrijven aan een onderschatting van de ontvangsten bij de opmaak van de initiële begroting alsmede aan de doorverkoop van tweedehandse bussen, trams en draaistellen en aan extra commerciële ontvangsten.

³² Door een nieuw systeem van begrotingsramingen was het mogelijk sommige ontvangsten en uitgaven bij de opmaak van de begrotingen niet meer samen te trekken/te compenseren. De stijging van de ontvangsten wordt gecompenseerd door een identieke stijging van de uitgaven voor werken.

Op het niveau van de uitgaven stijgen de gewone uitgaven van 21,9 tot 24,1 miljoen euro (+9,4 %), terwijl de vermogensuitgaven (hoofdstuk 55) dalen van 14,4 tot 8,5 miljoen euro (-68,7 %).

Globaal gezien dalen de uitgaven van de haven van 37,6 tot 34,1 miljoen euro (-10,54 %).

2.6.2 Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM)

De nieuwe beheersovereenkomst niveau 2 voorziet opnieuw in een stimulansenstelsel ten voordele van de openbare vastgoedmaatschappijen en de federaties. Hiervoor moeten in 2011 en 2012 respectievelijk een enveloppe van ongeveer 1,3 miljoen euro en 2,0 miljoen euro beschikbaar zijn. In de begroting (aanpassing 2011 en initieel 2012) van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM) werden hiervoor geen kredieten voorzien.

3 EFFECTEN VAN DE AANPASSING OP HET BEGROTINGS- EN VORDERINGENSALDO

3.1 De begrotingssaldi

De ontwerpaanpassingen 2011 leiden tot de volgende begrotingssaldi.

Tabel 4 – Bepaling van het begrotingssaldo

2011	Initiële begroting	Ontwerp van aanpassing	Ontwerp van aangepaste begroting
Ontvangsten	3.136.693	253.020	3.389.713
Uitgaven	3.269.186	-25.459	3.243.727
Begrotingssaldo (1)	-132.493	278.479	145.986
<i>Leningopbrengsten (2)*</i>	<i>496.000</i>	<i>204.000</i>	<i>700.000</i>
<i>Aflossingen van de gewestelijke schuld (3)</i>	<i>140.000</i>	<i>0</i>	<i>140.000</i>
Nettobegrotingssaldo (4) = (1) - (2) + (3)	-488.493	74.479	-414.014

* excl. Fonds voor het beheer van de schuld

Het aangepaste begrotingssaldo *ex ante* (146,0 miljoen euro) verbetert met 278,5 miljoen euro ten opzichte van het begrotingssaldo van de initiële begroting.

Wanneer geen rekening wordt gehouden met de in de ontvangsten opgenomen leningopbrengsten en de in de uitgaven opgenomen schuldaflossingen aan voormeld saldo worden toegevoegd, bedraagt het nettobegrotingssaldo -414,0 miljoen euro. Dat cijfer vertegenwoordigt de potentiële aanwas van de in 2011 verwachte schuld.

3.2 Naleving van de aan het Brussels gewest opgelegde begrotingsdoelstellingen

3.2.1 Vastlegging van de norm

Er wordt aan herinnerd dat het globaal begrotingskader van de gemeenschappen en de gewesten voor de jaren 2009-2010 werd vastgelegd door het overlegcomité van 15 december 2009. De bij dat akkoord betrokken partijen zijn overeengekomen de begrotingsdoelstellingen van het stabiliteitsprogramma van België 2009-2013 te ondersteunen opdat alle overheden samen tegen 2015 weer een begroting in evenwicht zouden hebben³³.

Voor de jaren 2011-2012 werd, voor de actualisering van het aanvankelijk in september 2009 voorgestelde traject, op 31 januari 2010 een ontwerpakkoord gesteld tussen de federale regering en de verschillende gedefedereerde entiteiten. Dat traject nam de meerjarenbegrotingen van de verschillende entiteiten die in de loop van de maand oktober 2009 werden opgesteld, als uitgangspunt.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd het aanvaardbaar tekort voor de jaren 2011 en 2012 in het raam van de terugkeer naar een begroting in evenwicht in 2015 geraamd op respectievelijk -254,1 miljoen euro en -172,3 miljoen euro.

Eind januari 2010 heeft de gewestregering niettemin een amendement op dat ontwerpakkoord goedgekeurd in de volgende bewoordingen: *"Of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest al dan niet zijn begrotingsdoelstellingen naleeft, is afhankelijk van het feit of in de structurele financiering van het gewest rekening gehouden wordt met zijn specifieke situatie, gelet op de lasten voor zijn nationale en internationale opdrachten verbonden aan het hoofdstedelijk statuut."*

Op 3 februari 2010 heeft het overlegcomité akte genomen van het ontwerpakkoord en van de opmerkingen die door de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten werden geformuleerd.

Er dient echter te worden onderstreept dat dat akkoord een ontwerpakkoord bleef, omdat het niet werd goedgekeurd door de verschillende regeringen.

De afdeling « Financieringsbehoeften van de overheid » van de Hoge Raad van Financiën opperde in haar verslag van maart 2011 met de titel « Evaluatie 2010 en begrotingstrajecten voor het stabiliteitsprogramma 2011-2015 » dat de begrotingsdoelstellingen die globaal voor Entiteit II³⁴ waren vastgelegd in het stabiliteitsprogramma 2010 voor de jaren 2011-2012 niet dienden te worden herzien. Die doelstellingen beantwoorden aan de meerjarenramingen die de gedefedereerde entiteiten bij de uitwerking van hun initiële begroting 2010 hebben opgesteld en die werden vastgelegd in het bovenvermelde akkoord van 3 februari

---

³³ Blz. 8 « Een terugkeer naar het evenwicht in » van de nota bij het stabiliteitsprogramma 2009-2013, zoals dat werd goedgekeurd in het overlegcomité van 16/9/2009 - punt 11.

³⁴ Gedefedereerde entiteiten en lokale besturen.

2010 en werden opgenomen in het stabiliteitsprogramma van België 2009-2012 (tabel 15).

Het stabiliteitsprogramma (2011-2014) van België, dat op 15 april 2011 werd goedgekeurd door de federale ministerraad, neemt het voorstel van de HRF over.

Naar aanleiding van de gewijzigde economische context publiceerde de afdeling « Financieringsbehoeften van de overheid » van de Hoge Raad van Financiën in oktober 2011 een aanpassing van haar advies van maart 2011, waarin de afdeling uiteindelijk niet sleutelt aan het uitgestippelde traject voor het gewest, althans niet voor het jaar 2011.

3.2.2 Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie moeten op het begrotingssaldo van de voorliggende ontwerpen verschillende correcties worden toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft het gewestelijke vorderingensaldo van de aangepaste begroting 2011 berekend. De bestanddelen van die berekening zijn weergegeven in de tekst van het ontwerp van ordonnantie houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2011.

Tabel 5 – Vorderingensaldo (versie van de regering)

2011	Initiële begroting	Aangepaste begroting	Vershil
Ontvangsten van het MBHG	3.136.693	3.389.713	253.020
Uitgaven van het MBHG (vereffeningsoptiek)	3.269.187	3.243.727	-25.460
Brutobegrotingssaldo van het MBHG (a)	-132.494	145.986	278.480
Ontvangsten van de geconsolideerde instellingen	2.396.888	2.394.462	-2.426
Uitgaven van de geconsolideerde instellingen (vereffeningkredieten)	2.417.969	2.386.300	-31.669
Brutobegrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen (b)	-21.081	8.162	29.243
Brutobegrotingssaldo van de consolidatieperimeter (c)=(a)+(b)	-153.575	154.148	307.723
Nettoaflossingen van de schuld van het MBHG	-356.000	-560.000	-204.000
Nettoaflossingen van de schuld van de geconsolideerde instellingen	15.364	14.235	-1.129
Nettoaflossingen van de consolidatieperimeter (d)	-340.636	-545.765	-205.129
Saldo van de KVD van het MBHG	45.478	32.268	-13.210
Saldo van de KVD van de geconsolideerde instellingen	15.725	16.341	616
Saldo KVD van de consolidatieperimeter (e)	61.203	48.609	-12.594
ESR-vorderingensaldo (f)=(c)+(d)+(e)	-433.008	-343.008	90.000
Begrotingsverrichtingen MBHG	120.000	30.000	-90.000
Begrotingsverrichtingen van de geconsolideerde instellingen	0	0	0
Begrotingsverrichtingen van de consolidatieperimeter (g)	120.000	30.000	-90.000
ESR-vorderingensaldo na begrotingsverrichtingen (h)=(f)+(g)	-313.008	-313.008	0
Voorstel van begrotingsdoelstelling van de HRF	-254.050	-254.050	0

Uit deze tabel blijkt dat het vorderingensaldo van het ontwerp van aangepaste begroting 2011 -313,0 miljoen euro bedraagt. Dat bedrag stemt overeen met dat van de initiële begroting 2010. Dat resultaat verschilt nagenoeg 59 miljoen euro van het ontwerpakkoord van 3 februari 2010, dat is opgenomen in het stabiliteitsprogramma van België 2009-2012 en waarvoor de Brusselse regering als voorwaarde had gesteld dat ze haar specifieke opdrachten adequaat moest kunnen financieren.

Die status quo vloeit voornamelijk voort uit het feit dat de stijging van de ontvangsten van het MBHG (+ 253,0 miljoen euro) voor 204,0 miljoen euro geneutraliseerd wordt. Dat laatste bedrag is de verwachte opbrengst van nieuwe leningen, die moet worden afgetrokken van het begrotingssaldo³⁵. Het saldo van de bijkomende ontvangsten verhoogd door de verminderde uitgaven van het MBHG en van de geconsolideerde instellingen, wordt eveneens geneutraliseerd doordat een correctie van 90 miljoen euro als onderbenutting van de kredieten wordt geschrapt (cf. begrotingsverrichtingen).

Op basis van de weinige informatie waarover het Rekenhof beschikte, heeft het de gegevens in de tabel gecontroleerd. Dat gaf aanleiding tot de volgende commentaren en opmerkingen.

Begrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen

De aangepaste begrotingen van de instellingen van eerste categorie worden in evenwicht voorgelegd, zoals in de initiële begroting. Die van de tweede categorie vertonen een globaal overschot van 8,2 miljoen euro, tegenover een tekort van 21,1 miljoen euro in de initiële begroting. Dat verschil (29,3 miljoen euro) valt voornamelijk te verklaren door het positieve resultaat in de aangepaste begroting van de MIVB (verschil van 29,4 miljoen euro met de initiële begroting).

Nettoaflossingen van de schuld van het MBHG en van de geconsolideerde instellingen

Het verschil van 204,0 miljoen euro tussen de nettoaflossingen van de schuld van het MBHG is toe te schrijven aan het feit dat de ontvangstenzijde van de aangepaste begroting van het MBHG voorziet in een bijkomend bedrag aan leningopbrengsten. De nettoaflossingen worden berekend door het bedrag van de leningen in de middelenbegroting (vermeld met economische code 9 in de uitgavenbegroting) af te trekken van het bedrag van de schuldaflossingen (eveneens met code 9). Aangezien er voor 204,0 miljoen euro bijkomende leningen werden afgesloten bovenop de initiële begroting en het bedrag van de schuldaflossingen ongewijzigd bleef in vergelijking met de initiële begroting, dalen de nettoaflossingen met 204,0 miljoen euro tot -560,0 miljoen euro.

De aflossingen van de schuld van de geconsolideerde instellingen vertonen vrijwel geen variatie (-1,1 miljoen euro).

---

³⁵ Zie verder.

Kredietverleningen en deelnemingen (KVD)

De huidige aanpassing vermindert de nettokredietverleningen en -deelnemingen (uitgaven – ontvangsten) van het MBHG met 13,2 miljoen euro en verhoogt die van de geconsolideerde instellingen met 0,6 miljoen euro.

Bij het ministerie is die vermindering het gevolg van een daling van de uitgaven (-12,5 miljoen euro) en een stijging van de ontvangsten (+0,7 miljoen euro) met een economische code 8.

De daling van de ontvangsten vloeit in hoofdzaak voort uit de schrapping van de kredieten met betrekking tot kapitaalbreng in de coöperatieve vennootschap IRISNET 2 (-9,2 miljoen euro), in de Haven van Brussel (-3,5 miljoen euro), en in het gewestelijk parkeeragentschap (-0,5 miljoen euro). Er is daarentegen een nieuwe uitgave met code 8 opgedoken (+0,5 miljoen euro voor de toekenning van kredieten aan overheidsbedrijven in het raam van cinematografische projecten) (zie hoger, punt 2.3.1).

KVD van de geconsolideerde instellingen

De stijging van het saldo van de KVD van die instellingen (+0,6 miljoen euro) situeert zich vrijwel uitsluitend bij het BGHFGT³⁶, waar de ontvangsten met code 8 met hetzelfde bedrag verminderen.

Begrotingsverrichtingen

De regering heeft het bedrag van de positieve correctie teruggebracht van 120,0 miljoen euro tot 30,0 miljoen euro, onder de titel « begrotingsverrichtingen ». De nog bestaande correctie compenseert de kredieten die staan ingeschreven tegenover BA 10.005.27.01.43.21 – *Dotatie aan de gemeenten met het oog op de verbetering van de budgettaire toestand*³⁷.

Het feit dat het bedrag van de onderbenutting van de kredieten (initieel op 90,0 miljoen euro geraamd) geschrapt werd op het moment van de aanpassing, stemt overeen met de intentie die de regering formuleerde bij de opmaak van de initiële begroting.

---

³⁶ Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds voor de Gemeentelijke thesaurieën.

³⁷ Die som zou inderdaad moeten toelaten het begrotingssaldo te verbeteren van de gemeenten van het gewest en dus van de entiteit II waartoe die behoort.

2^e deel – De ontwerpen van initiële begroting 2012

---

1 ONTWERP VAN MIDDELENBEGROTING 2012

1.1 Algemeen overzicht

Het ontwerp van initiële middelenbegroting 2012 raamt de totale ontvangsten, inclusief leningopbrengsten, op 3.381,6 miljoen euro. Dit is 8,0 miljoen euro minder dan in het ontwerp van aanpassing 2011. Oorzaak zijn de ramingen van de opbrengsten van leningen op meer dan een jaar, die in vergelijking met het ontwerp van aanpassingsblad met 226,0 miljoen euro werden verlaagd tot 474,0 miljoen euro.

Zonder de leningopbrengsten bedraagt de ontvangstenraming 2.734,1 miljoen euro, wat neerkomt op een stijging met 217,9 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aanpassingsblad (+8,7%).

Zoals blijkt uit de onderstaande tabel, vloeit de stijging onder meer voort uit de verhoogde ramingen van het toegekende gedeelte van de personenbelasting (+86,5 miljoen euro) en de gewestelijke belastingen (+32,8 miljoen euro).

Het ontwerp houdt daarnaast ook rekening met 76,6 miljoen euro extra inkomsten vanwege de federale overheid in het kader van de vooropgestelde zesde staatshervorming: een toelage voor het mobiliteitsbeleid van 45,0 miljoen euro (programma 260 *Uitrustingen en verplaatsingen*), een dotatie voor taalpremies van 4,0 miljoen euro (programma 150 *Openbaar Ambt*) en een bijkomend bedrag van 27,6 miljoen euro voor de dodehandcompensatie (programma 070 *Dode Handen*).

Verder stijgen ook de ramingen voor de overdracht vanwege de Agglomeratie (+7,9 miljoen euro) en voor de ontvangsten vanwege de Europese Unie voor de structuurfondsen 2007-2013 van programma 200 *Hulp aan Ondernemingen* (+3,3 miljoen euro).

Door de overname van een aantal taken (en de bijbehorende financiering) die tot en met 2011 werden uitgevoerd door de intercommunale Sibelga, stijgen tot slot ook de ramingen voor programma 240 *Energie* (+21,9 miljoen euro).

De belangrijkste daling betreft programma 310 Sociale Huisvesting (-5,0 miljoen euro). Die is grotendeels te verklaren door de uitzonderlijk hoge ontvangsten aan stedenbouwkundige lasten in 2011. Door het aflopen van het programma inzake Objectief 2 en Urban 2 van het Europees Fonds voor Regionale Economische ontwikkeling (EFRO) dalen ook de geraamde ontvangsten van programma 290 *Herwaardering van de kwetsbare wijken*.

Tabel 6 – Raming van de ontvangsten

Middelenbegroting	Initiële begroting 2011	Ontwerp aanpassing begroting 2011 (1)	Ontwerp initiële begroting 2012 (2)	Vershil ontwerp aanpassing 2011 en initieel 2012 (2) - (1)	Vershil in %
Gewestelijke belastingen (Pr. 010)	1.058.990	1.138.374	1.171.166	32.792	2,9%
Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Pr. 060)	944.405	977.588	1.064.115	86.527	8,9%
Gewestbelastingen (Pr. 020)	107.370	111.810	111.810	0	0,0%
Agglomeratiebevoegdheden (Pr. 080)	147.285	145.285	153.184	7.899	5,4%
Tewerkstelling (Pr. 250)	134.464	54.275	54.275	0	0,0%
Dode handen (Pr. 070)	40.564	40.872	68.465	27.593	67,5%
Diverse ontvangsten (Pr. 110)	0	435	0	-435	-100,0%
Huisvesting (Pr. 300)	714	1.290	840	-450	-34,9%
Gewestelijk vastgoedbeheer (Pr. 170)	4.243	4.264	5.354	1.090	25,6%
Sociale huisvesting (Pr.310)	4.025	9.178	4.180	-4.998	-54,5%
Stedenbouw en grondbeheer (Pr. 280)	170	933	284	-649	-69,6%
Uitrusting en verplaatsingen (Pr. 260)	1.900	2.451	47.083	44.632	1821,0%
Energie (Pr. 240)	4.266	4.587	26.445	21.858	476,5%
Voormalige provinciebelastingen (Pr. 030)	3.741	3.741	3.987	246	6,6%
Groene ruimten, bossen en natuurgebieden (Pr. 340)	3.272	3.274	3.272	-2	-0,1%
Bescherming van het leefmilieu (Pr. 330)	1.550	1.550	1.550	0	0,0%
Hulp aan ondernemingen (Pr. 200)	6.225	7.129	10.392	3.263	45,8%
Openbaar ambt (Pr. 150)	1.439	1.709	5.195	3.486	204,0%
Herwaardering van de kwetsbare wijken (Pr. 290)	700	3.497	0	-3.497	-100,0%
Financiële ontvangsten (Pr. 90, zonder leningopbrengsten)	420	2.013	420	-1.593	-79,1%
Historisch en cultureel erfgoed (Pr. 320)	0	428	651	223	52,1%
Taxi's (Pr. 040)	970	1.034	970	-64	-6,2%
Andere ontvangsten	1.574	470	459	-11	-2,3%
Totaal zonder leningopbrengsten Programma 090	2.468.287	2.516.187	2.734.097	217.910	8,7%
Leningopbrengsten BA 01.090.06.01 (Schuldbeheersverrichtingen)	133.526	133.526	133.526	0	0,0%
Leningopbrengsten BA 01.090.06.02 (Schuldbeheersverrichtingen)	40.000	40.000	40.000	0	0,0%
Leningopbrengsten BA 01.090.06.04 (leningen > 1 jaar)	496.000	700.000	474.000	-226.000	-32,3%
Algemeen Totaal ontvangsten	3.137.813	3.389.713	3.381.623	-8.090	-0,2%

1.2 Overzicht per programma

1.2.1 Gewestelijke belastingen (Programma 010)

De gewestelijke belastingen worden geïnd door de federale overheid en vervolgens doorgestort aan het gewest. De onderstaande tabel vergelijkt voor de verschillende gewestbelastingen de geraamde ontvangsten 2012 met die van het ontwerp van aanpassingsblad 2011, met de initiële begroting 2011 en met de realisaties 2010.

Tabel 7 – Raming van de gewestelijke belastingen

	Realisaties 2010	Initiële begroting 2011	Ontwerp aanpassing begroting 2011	Ontwerp initiële begroting 2012	Vershil t.o.v. realisaties 2010	Vershil t.o.v. ontwerp aanpassing 2011	Vershil t.o.v. ontwerp aanpassing 2011 in %
	(1)	(2)	(3)	(4)	(4) - (1)	(4) - (3)	
Registratierechten op de verkopen van onroerende goederen	411.121	417.367	467.815	486.213	75.092	18.398	3,9%
Registratierechten op de vestiging van een hypotheek op een onroerend goed	28.051	29.547	29.547	29.547	1.496	0	0,0%
Registratierechten op de verdelingen van onroerende goederen	4.905	5.257	5.257	5.409	504	152	2,9%
Schenkingsrechten	49.651	47.573	51.407	53.145	3.494	1.738	3,4%
Successierechten	311.014	321.863	343.747	350.553	39.539	6.806	2,0%
Onroerende voorheffing	18.495	18.315	18.833	19.155	660	322	1,7%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	131.779	133.519	135.327	139.617	7.838	4.290	3,2%
Belasting op de inverkeerstelling	45.166	45.767	47.790	47.790	2.624	0	0,0%
Eurovignet	4.182	5.452	5.452	5.452	1.270	0	0,0%
Belasting op de spelen en weddenschappen	24.588	26.125	24.771	24.771	183	0	0,0%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	8.137	8.205	8.314	9.514	1.377	1.200	14,4%
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	73	0	114	0	-73	-114	-100,0%
Totaal	1.037.162	1.058.990	1.138.374	1.171.166	134.004	32.792	2,9%

In vergelijking met het ontwerp van aanpassing 2011 wordt uitgegaan van een toename van de ontvangsten uit deze belastingen met 32,8 miljoen euro (+2,9%). In vergelijking met de realisaties in 2010 loopt de verhoging op tot 12,9%.

Het ontwerp neemt voor zes belastingen de ramingen over van de FOD Financiën. De overige bedragen voor 2012 betreffen eigen ramingen, die kort worden toegelicht in de bij het ontwerp van middelenbegroting gevoegde tabel.

Globaal ligt de gewestelijke raming 2,4 miljoen euro (0,2 %) onder die van de federale administratie.

1.2.2 Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)

Zoals vermeld in het deel over het ontwerp van aanpassingsblad 2011, worden de ontvangsten van dit programma jaarlijks geïndexeerd en aangepast aan de groei van het bruto binnenlands product (BBP) en wordt rekening gehouden met het aandeel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het totaal van de personenbelasting en met de nationale solidariteitstussenkomst.

Voor 2012 raamt de economische begroting van 9 september 2011 van het Federaal Planbureau de inflatie voorlopig op 2,0% (voor 2011: 3,5%) en de BBP-groei op 1,6% (voor 2011: 2,4%). Het aandeel van het gewest in de personenbelasting wordt voor 2012 geraamd op 8,446%.

Het huidige ontwerp raamt de globale ontvangsten van de drie basisallocaties van programma 060 samen op 1.064,1 miljoen euro. Dit stemt overeen met de gegevens van de federale administratie³⁸.

Voor de berekening van de nationale solidariteitstussenkomst voor 2012 wordt uitgegaan van 1.089.538 inwoners en een negatieve afwijking ten opzichte van de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting van -15,970%, wat resulteert in een in 2012 te storten bedrag voor die tussenkomst van 380,2 miljoen euro (inclusief een positief saldo voor 2011 van 38,1 miljoen euro).

De raming van het toegekend gedeelte van de personenbelasting is correct gebeurd volgens de parameters van september 2011. Het Rekenhof raadt evenwel aan nu al rekening te houden met de gevolgen van het advies de Hoge Raad van Financiën (HRF) van eind oktober, dat de geraamde economische groei voor 2012 halveerde tot 0,8%. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt het bijstellen van deze parameter neer op een daling van de dotatie met 6,2 miljoen euro.

1.2.3 Institutioneel akkoord

Zoals al vermeld, houdt het huidige ontwerp rekening met 76,6 miljoen euro extra federale middelen in het kader van het akkoord over de zesde staatshervorming. Het Rekenhof merkt op dat het ter beschikking stellen van deze middelen berust op een politiek akkoord³⁹, waarvoor nog geen begin van uitvoering is.

---

³⁸ Het bedrag dat de federale overheid maandelijks aan het gewest zal doorstorten, is samengesteld uit de initiële raming voor het begrotingsjaar 2012 en het vermoedelijk saldo voor 2011.

³⁹ Institutioneel akkoord voor de zesde staatshervorming van 11 oktober 2011. Het bedrag van 45 miljoen euro voor de mobiliteitsdotatie is in dit akkoord expliciet voorzien. De dotatie van 4 miljoen euro voor de taalpremie betreft een eigen raming van het gewest (in het akkoord is sprake van een federale dotatie van 25 miljoen euro voor alle Brusselse besturen). Ook de verhoging met 27,6 miljoen euro voor de dodehandcompensatie is gebaseerd op een eigen berekening van het gewest (het akkoord raamt die verhoging voorlopig op 24 miljoen euro).

1.2.4 Tewerkstelling (Programma 250)

Het ontwerp raamt de ontvangsten van de federale dotatie voor de wedertewerkstelling van werklozen op 52,7 miljoen euro. De verantwoording verduidelijkt dat die raming is gebaseerd op een berekening door Actiris.

Op dit ogenblik heeft de federale overheid nog geen nieuw bedrag voor 2012 vooropgesteld. Het Rekenhof merkt op dat de voorgaande jaren op federaal niveau voor de trekkingsrechten telkens maar in 39,0 miljoen euro werd voorzien (dat is 13,7 miljoen minder dan de gewestelijke raming).

2 ONTWERP VAN ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

2.1 Beschikbaar deel van het ontwerp van ordonnantie

Artikel 32 van het beschikkende deel laat toe een organiek begrotingsfonds op te richten met de naam « Fonds voor grondinvesteringen ». Het Rekenhof herhaalt in dat opzicht de kritiek die het formuleerde bij de aanpassing van de begroting 2011, waarbij datzelfde begrotingsfonds werd opgericht door het opnemen van een bepaling in de mantel van de begrotingsordonnantie. Om het voortbestaan van het fonds in 2012 te garanderen, moest de begrotingsruiter opnieuw worden opgenomen in het beschikkende deel van de begroting 2012. Volgens inlichtingen die aan het Rekenhof werden verstrekt, zal in de loop van het jaar een ontwerp van ordonnantie worden ingediend om de situatie te regulariseren.

Het Rekenhof plaatst bovendien vraagtekens bij de toekenning van investeringssubsidies, via dat fonds dat gestijfd wordt met de opbrengsten uit de verkoop van gebouwen van de Grondregie, aan de Maatschappij voor de Verwerving van Vastgoed (MVV, een naamloze vennootschap van publiek recht). De MVV is immers geen overheidsinstelling. Ze is onderworpen aan de vennootschapsbelasting en valt buiten de consolidatieperimeter van het gewest.

Artikel 79 van het ontwerp van ordonnantie machtigt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om de gewestwaarborg te verlenen aan de leningen die de Brusselse Maatschappij voor het Waterbeheer (BMWV) in 2012 aangaat voor bedragen van maximaal 20 miljoen euro, net als in 2011. Dat bedrag is bestemd om er in de eerste plaats de opdracht mee te financieren aangaande de upgradering van het waterzuiveringsstation Zuid. Dat was immers niet ontworpen voor "tertiaire verwerking" (bijkomende verwerking van stikstof en fosfor), omdat de Brusselse regering indertijd van oordeel was dat een meer rigoureuze tertiaire verwerking in het waterzuiveringsstation Noord het gebrek daaraan in het station Zuid zou compenseren. De Europese Commissie heeft dat standpunt echter verworpen, zoals nogmaals is gebleken uit het verzoekschrift dat de Commissie onlangs indiende bij het Europese Hof van Justitie krachtens artikel 260-2 van het VWEU⁴⁰, over de niet-toepassing van het arrest van het Hof van 8 juli 2004. De BMWV moet het station Zuid dus onverwijld upgraden en de globale kost van die operatie wordt geraamd op 50 miljoen euro. De nieuwe installaties zullen pas ten vroegste eind

---

⁴⁰ Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2013 operationeel zijn en als dat niet het geval is, dreigt België veroordeeld te worden tot het betalen van een boete.

2.2 Algemeen overzicht

Tabel 8 toont, per soort van krediet, de uitgavenmachtigingen die in de begrotingen van de dienstjaren 2011 en 2012 zijn ingeschreven.

Tabel 8 – Uitgavenmachtigingen in de begrotingen 2011 en 2012

Algemene uitgavenbegroting		Initiële begroting 2011	Ontwerp van aanpassing 2011	Ontwerp van begroting 2012
Beleidskredieten (vastleggingen)	Vastleggingskredieten	3.096.986	3.081.298	3.278.656
	Variabele kredieten	196.432	196.146	214.054
	Totaal	3.293.418	3.277.444	3.492.710
Betaalkredieten (vereffeningen)	Vereffeningkredieten	3.065.876	3.041.005	3.347.385
	Variabele kredieten	203.310	202.722	215.311
	Totaal	3.269.186	3.243.727	3.562.696

Globaal gezien verhoogt het ontwerp van begroting 2012 de beleidskredieten met 215,3 miljoen euro (+ 6,6 %) en de betaalkredieten met 319,0 miljoen euro (+ 9,8 %) in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2011. In vergelijking met de initiële begroting 2011 is die evolutie iets minder sterk (+ 9,0 % en + 6,1 %).

Ter vergelijking: de middelen toegekend aan de initiële begroting 2011 en de middelen toegekend aan de aangepaste begroting 2010 vertoonden een minder groot verschil (+ 171,3 miljoen euro in termen van vereffeningen en -21,5 miljoen euro in termen van vastleggingen).

2.3 Analyse van de belangrijkste evoluties

De hierna volgende commentaar hebben – behoudens uitzondering – enkel betrekking op de gesplitste vastleggings- en vereffeningkredieten, die 94 % van alle beleids- en betaalmiddelen vertegenwoordigen. De cijfers zullen vooral worden vergeleken met de aangepaste begroting van vorig jaar. De middelen toegekend aan opdrachten waarvan de programma's voornamelijk dotaties aan autonome instellingen bevatten voor het beheer van het bijbehorende beleid, zullen niet in dit punt worden onderzocht, maar in het deel over de autonome instellingen.

De belangrijkste wijzigingen in vergelijking met de aangepaste begroting 2011 zijn de volgende.

2.3.1 Opdracht 03 – Gemeenschappelijke initiatieven van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De vastleggings- en de vereffeningkredieten van opdracht 03 stijgen met respectievelijk 2,8 miljoen euro en met 2,3 miljoen euro. Ze zijn grotendeels bestemd voor een nieuw programma (003 – « *New Deal* »), dat werd gecreëerd ter vervanging van de basisallocaties die voordien in programma 002 waren

ondergebracht, namelijk BA 03.002.08.01.1211 – *Uitgaven in verband met het Pact voor Duurzame Stedelijke Groei* en 03.002.42.01.4510 – *Subsidie om het opleidingsaanbod in Brussel in lijn met de prioriteiten en doelstellingen die in de New Deal vastgelegd zijn, tot ontwikkeling te brengen*. De bijkomende kredieten in 2012 zijn in hoofdzaak voor dat programma bestemd, volgens de verantwoordingen in de begrotingstabel en in de algemene toelichting, en voor de cinemasector (Bruxelles-Image), die 1,5 miljoen euro aan vastleggingen en 1,25 miljoen euro aan vereffeningen ontvangt. Ter herinnering: die toelage werd in de aangepaste begroting 2011 omgezet in een toekenning van kredieten (economische code 8), waardoor de uitgave in kwestie in ESR-termen geneutraliseerd kon worden.

2.3.2 Opdracht 04 – Beheer van de human resources en de materiële middelen van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, evenals de administratieve vereenvoudiging op gewestvlak

De stijging van de kredieten in opdracht 04 (+ 7,8 miljoen euro) situeert zich voornamelijk bij de kredieten voor bezoldigingen⁴¹ (+ 2,6 miljoen euro) en bij de kredieten voor kosten in verband met personeelsbeheer⁴² (+ 4,2 miljoen euro). Volgens de verantwoordingen valt die laatste stijging te verklaren door een verschuiving van de uitgaven, die vroeger aangerekend werden op de basisallocatie voor lonen. Volgens de informatie van het Rekenhof houdt de stijging ook rekening met het feit dat alle kosten met betrekking tot het personeelsbeheer van het personeel van ministeriële kabinetten in 2012 geïntegreerd zullen worden⁴³. De kredieten voor de financiering van de kabinetten (opdracht 02) zijn echter niet gedaald, wel integendeel. Ze stijgen met 1,4 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011 (+ 2,7 % ten opzichte van de initiële begroting). De post bezoldigingen stijgt in totaal dus met 6,8 miljoen euro (8,8 %) in vergelijking met de aangepaste begroting 2011. In vergelijking met de initiële begroting 2011 bedraagt de stijging 5,9 %. Ze wordt verantwoord door de indexering van de personeelskosten, de impact van het sectorakkoord, de gedeeltelijke toekenning van de mandaten en een beperkt aantal bijkomende aanwervingen naargelang de prioritaire noden.

2.3.3 Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle

De stijging van de vastleggingskredieten (+ 80,7 miljoen euro) en van de vereffeningkredieten (+ 79,1 miljoen euro) in opdracht 06 situeert zich hoofdzakelijk in programma 002 – *Uitvoering van het beleid inzake overheidsschuld* (+ 65,6 miljoen euro) en in programma 003 – *Invordering en terugbetalingen van ontvangsten in het kader van de algemene financieringsopdracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (8,0 miljoen euro). In verband met het beheer van de schuld is het zo dat de stijging van de aflossingen met 33 miljoen euro (tot 173 miljoen euro) in de lijn ligt van het meerjarenplan. De stijging van de intresten van de

---

⁴¹ BA 04.002.07.01.1100.

⁴² BA 04.002.08.08.1211.

⁴³ Uitgaven in verband met arbeidsgeneeskunde, medische controle, het werkgeversaandeel in treinabonnementen, kinderbijslag en maaltijdcheques.

geconsolideerde schuld (+ 27 miljoen euro) vloeit voort uit de in 2011 uit te voeren consolidaties van leningen (700 miljoen euro in totaal⁴⁴) en uit nieuwe leningen (474 miljoen euro) die moeten worden aangegaan in 2012.

De al vermelde stijging met 8,0 miljoen euro in programma 003 houdt verband met de inschrijving van deze kredieten in een nieuwe basisallocatie (BA 06.003.55.03.3690), bestemd voor het annuleren van vastgestelde rechten uit vroegere jaren (gewestelijke belastingen en boetes) en, in voorkomend geval, voor terugbetalingen. Dit komt (deels) tegemoet aan de opmerking die het Rekenhof had geformuleerd in zijn verslag over de certificering van de diensten van de regering voor het jaar 2008. De opmerking stelde dat een bedrag van 36,8 miljoen euro voor het annuleren van gewestelijke belastingen in de loop van het dienstjaar, niet was aangerekend op de begroting terwijl de bijbehorende vermindering van de vorderingen de resultatenrekening had beïnvloed.

2.3.4 Opdracht 10 – Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen

De kredieten van opdracht 10 dalen met 53,4 miljoen euro in termen van vastleggingen, maar stijgen met 19,2 miljoen euro in termen van vereffeningen.

De daling van de vastleggingskredieten is voor 73,0 miljoen euro toe te schrijven aan het feit dat het bijzondere krediet aan de gemeenten voor preventie en veiligheid niet opnieuw werd opgenomen in programma 007 – *Veiligheid*. Het krediet in kwestie was in 2011 bedoeld voor de vastlegging van het volledige Brusselse Preventie- en Buurtplan, dat een periode van vier jaar beslaat. Het Rekenhof stelt thans echter vast dat slechts 17,8 miljoen euro effectief werd vastgelegd. Ook in programma 006 – *Financiering van de investeringen van openbaar nut* dalen de vastleggingskredieten met 11,0 miljoen euro. De daling situeert zich voornamelijk bij de kredieten die bestemd zijn voor subsidies aan gemeenten en die verband houden met de demografische ontwikkeling (BA 10.006.64.19.6321). Ook in dit geval werden de vastleggingskredieten die bij de aanpassing 2011 werden ingevoerd, niet opnieuw ingeschreven. Programma 005 – *Financiering van specifieke projecten van de gemeenten* ontvangt daarentegen een krediet van 9,0 miljoen euro aan vastleggingen voor de financiering van gemeentelijke infrastructuur in verband met de demografische ontwikkeling (BA 10.005.28.01.6321), meer bepaald de bouw van crèches. De kredieten in kwestie beslaan bijgevolg twee dienstjaren, ter ondervanging van het jaar 2011 waarnaar ze werden overgeheveld met het oog op de creatie van 3.500 plaatsen in de basisscholen. Voor het overige vertoont programma 001 – *Ondersteuning van het algemeen beleid* bijkomende kredieten ten belope van 8,9 miljoen euro in termen van vastleggingen. De kredieten zijn in hoofdzaak bestemd voor de financiering van uitgaven die gepaard gaan met het sluiten van een nieuw sectorakkoord in het comité C voor het personeel van de lokale besturen.

---

⁴⁴ Eind oktober beliep het totale bedrag dat in de loop van het jaar werd geleend, 595 miljoen euro.

Vier miljoen euro van de reeds ter sprake gekomen stijging van de vereffeningskredieten wordt bestemd voor dat akkoord. Voor het overige situeert de stijging zich in programma 004 – *Algemene financiering van de gemeenten* (7,3 miljoen euro voor onder meer de indexering van 2 % van de algemene dotaties aan de gemeenten) en in programma 002 – *Organisatie van verkiezingen* (2,5 miljoen euro voor uitgaven in verband met de gemeenteraadsverkiezingen in 2012).

2.3.5 Opdracht 12 – *Ondersteuning van economie en landbouw*

In vergelijking met de aangepaste begroting 2011 wordt in totaal 3,8 miljoen euro aan bijkomende middelen in termen van vastleggingen bestemd voor opdracht 12. Bij de vereffeningen stijgen de middelen met slechts 0,4 miljoen euro.

Op het niveau van de vastleggingen situeert de stijging zich voornamelijk in basisallocatie 12.012.39.01.5112 voor investeringssubsidies aan ondernemingen in het raam van de organieke ordonnantie van 13 december 2007 betreffende de steun ter bevordering van de economische expansie. De kredieten in kwestie zitten echter niet meer op het niveau van de initiële begroting 2011 (17,8 miljoen euro tegenover 21,0 miljoen euro), gelet op de impact die de vertraging van de economie heeft op de investeringen van de ondernemingen. De overeenstemmende vereffeningskredieten zijn met 2,3 miljoen euro toegenomen en het bedrag is nu identiek aan dat van de initiële begroting 2011 (13,1 miljoen euro). Volgens de administratie zou dat voldoende moeten zijn om de geplande uitgaven op die basisallocatie te financieren, en om drie andere basisallocaties van programma 002 – *Logistieke, financiële en fiscale steun aan ondernemingen* te stijven via herverdelingen, teneinde het encours van de vastleggingen voor die uitdovende subsidies te vereffenen⁴⁵.

Op het niveau van de vereffeningen is de globale stijging met 0,4 miljoen euro toe te schrijven aan verschillende opwaartse en neerwaartse schommelingen, naargelang de programma's. De kredieten van het al vernoemde programma 002, bijvoorbeeld, dalen met 5,5 miljoen euro, terwijl de kredieten toegekend aan programma 006 – *Ondersteuning van de door de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GOMB) ontplooide economische activiteiten* met

---

⁴⁵ - BA 12.002.38.02.3132 – *Rentesubsidies aan privéondernemingen toegekend in het kader van de ordonnantie van 01/04/2004 (RB van 20/10/2005) en in het kader van de wet van 04/08/1978*: de administratie heeft een vereffeningskrediet van 1,3 miljoen euro gevraagd om het encours te vereffenen. Het ontwerp van begroting voorziet in een bedrag van 560 duizend euro;

- BA 12.002.39.01.5112 – *Investeringsubsidies toegekend aan privéondernemingen in het kader van de ordonnantie van 01/04/2004 (RB van 20/10/2005) en in het kader van de wet van 04/08/1978*: de administratie heeft een vereffeningskrediet gevraagd van 1,3 miljoen euro om het encours te vereffenen. Het ontwerp van begroting voorziet in een bedrag van 900 duizend euro;

- BA 12.002.39.02.5112 – *Kapitaalpremies aan privéondernemingen in het kader van de ordonnantie van 01/07/1993 (bijzondere investeringen)*: de administratie heeft een vereffeningskrediet gevraagd van 950 duizend euro om het encours te vereffenen. Het ontwerp van begroting voorziet in een bedrag van 50 duizend euro.

3,5 miljoen euro toenemen. Die stijging van de investeringsdotatie aan de GOMB moet toelaten een deel van het bestaande encours te vereffenen (3,75 miljoen euro).

2.3.6 Opdracht 15 – Promotie van de energiedoeltreffendheid en regulering van de energiemarkten

De evolutie van de kredieten van opdracht 15 is voornamelijk merkbaar op het niveau van de variabele kredieten in het nieuwe programma 009 – *Uitgaven van het REG-beleid en werking van de regulator Brugel die door het Fonds voor het Energiebeleid gefinancierd worden*. Vrijwel alle ontvangsten die voor dat fonds bestemd werden (27,0 miljoen euro aan vastleggingen en 25,1 miljoen euro aan vereffeningen) dekken de voor dat programma geplande uitgaven.

Die uitgaven zijn bedoeld voor de toekenning van de zogeheten energiepremies die tot dan toe door Sibelga werden beheerd, voor de subsidie aan de regulator Brugel en, tot slot, voor een subsidie aan Sibelga voor het einde van zijn opdracht. De uitgaven worden volledig gedekt door de bestemde ontvangsten, overeenkomstig de nieuwe ordonnanties inzake elektriciteit en gas die in juli laatstleden werden goedgekeurd. De ontvangsten zijn afkomstig van Sibelga, dat rechten int ten laste van houders van een licentie voor de levering van gas en houders van een machtiging voor de levering van elektriciteit, en 95 % van de opbrengst daarvan in dat fonds stort⁴⁶. Het Rekenhof kan zich niet uitspreken over de juistheid van de omvang van de ontvangstenramingen en van de uitgavenramingen, aangezien het geen informatie heeft over de bedragen die Sibelga int bij de betrokken licentiehouders en vervolgens doorstort voor de toekenning van premies. Het Rekenhof is niettemin van oordeel dat de overname van het beheer van de energiepremies door de gewestelijke overheid en meer in het bijzonder het BIM, tot verdienste heeft dat er voortaan geen onduidelijkheid meer zal zijn over de aan dit beleid toegekende middelen, vermits dat via de gewestelijke begroting verloopt en zonder dat deze laatste erdoor wordt bezwaard.

2.3.7 Opdracht 17 – Ontwikkeling en promotie van het mobiliteitsbeleid

De stijging van de kredieten van opdracht 17 (+ 2,2 miljoen euro in termen van vastleggingen en + 4,9 miljoen euro in termen van vereffeningen) situeert zich voornamelijk in programma 001 – *Ondersteuning van het algemeen beleid*, bij de kredieten voor de uitgaven aangaande het strategisch mobiliteitsbeleid en de bijbehorende acties⁴⁷ (+ 2,5 miljoen euro en + 3,0 miljoen euro), in het bijzonder in het raam van de uitvoering van het plan Iris II, en in programma 03 – *Ontwikkeling van een gewestelijk parkeerbeleid*, bij de kredieten voor het Gewestelijk Parkeeragentschap⁴⁸ (+ 0,5 miljoen euro in termen van vastleggingen en vereffeningen), teneinde de kredieten op dezelfde hoogte te brengen als die van de initiële begroting 2011. Het Rekenhof benadrukt andermaal dat er geen ontwerp van

---

⁴⁶ De resterende 5 % worden bestemd voor het Sociaal fonds voor energiebegeleiding, waarmee de opdrachten van de OCMW's worden gefinancierd.

⁴⁷ BA 17.001.08.07.1211.

⁴⁸ BA 17.003.22.01.8141.

begroting 2012 is voor die instelling van tweede categorie in de zin van artikel 85, 2°, van de OOBBC⁴⁹. Die begroting moest worden toegevoegd aan het ontwerp van algemene uitgavenbegroting, overeenkomstig de bepalingen van artikel 85, § 3, van de OOBBC.

2.3.8 Opdracht 18 – Uitbouw en beheer van het openbaar vervoernetwerk

De kredieten van opdracht 18 zijn, na de kredieten voor het beheer van de schuld, degene die het sterkst stijgen: + 53,7 miljoen euro in termen van vastleggingen en + 52,9 miljoen euro in termen van vereffeningen. Die stijgingen vloeien voort uit de herziening van de werkings- en investeringsdotaties aan de MIVB, die zijn ingeschreven in programma 003 – *Beleid van partnership met de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB)* en waarvan de twee soorten kredieten met 45,3 miljoen euro toenemen. Voorts is krachtens aanhangsel 11 bij het Beliris-contract in de begroting van de MIVB een bedrag van 40 miljoen euro ingeschreven dat afkomstig is van de federale overheid en dat bedoeld is om er de aankoop, in 2012, van rollend materieel mee te financieren. Daar staat tegenover dat de begroting van de MIVB een overschot van 57,5 miljoen euro in ESR-termen dient te vertonen.

Het Rekenhof merkt op dat er twee nieuwe basisallocaties zijn gecreëerd in programma 002 – *Ontwikkeling en beheer van de infrastructuur van het openbaar vervoer evenals het aanbrengen van kunstwerken*. Die basisallocaties zijn het resultaat van een splitsing van twee bestaande BA's, wat beantwoordt aan een verzoek dat het Rekenhof had geformuleerd bij de certificering van de rekeningen 2009 van deze instelling. De splitsing was nodig om een duidelijker onderscheid te kunnen maken tussen de investeringen die de MIVB doet voor rekening van het gewest en de investeringen door andere operatoren.

2.3.9 Opdracht 25 – Huisvesting en woonomgeving

De vastleggings- en vereffeningkredieten van die opdracht stijgen respectievelijk met 10,8 miljoen euro en 31,1 miljoen euro ten opzichte van de aangepaste begroting 2011.

Die variaties houden grotendeels verband met programma 005 – *Ondersteuning van de instellingen belast met de uitvoering van het sociale huisvestingsbeleid*, ten belope van 5,7 miljoen euro op de vastleggingen en 23,6 miljoen euro op de vereffeningen. Die extra bedragen op de vereffeningen worden inzonderheid toegekend aan de BGHM met het oog op de financiering van enerzijds het Huisvestingsplan⁵⁰ (ten belope van +5,3 miljoen euro, waardoor de kredieten voor het jaar 2012 stijgen tot 16,3 miljoen euro) en anderzijds van de vierjarige renovatieplannen⁵¹ (+14,4 miljoen euro waardoor de kredieten op 57,4 miljoen euro

---

⁴⁹ Artikel 36 van de ordonnantie van 22 januari 2009 houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap, verwijst per abuis naar artikel 85, 1°, over de instellingen van eerste categorie.

⁵⁰ BA 25.005.20.01.5111.

⁵¹ AB 25.005.20.02.5111, AB 25.005.21.01.8121, et AB 25.005.21.99.8111.

komen). Het Rekenhof merkt ter informatie op dat het encours van de vastleggingen ten laste van dat programma, volgens de gegevens van de administratie, op 30 september 2011 in totaal 870,8 miljoen euro vertegenwoordigde, d.i. 45 % van het totale encours van het gewest.

2.3.10 Opdracht 27 – Stadsbeleid

Het zijn hoofdzakelijk de vereffeningskredieten die stijgen (+24,0 miljoen euro of +24,3 %), voornamelijk in de programma's 002 – *Europese programma's* (+13,3 miljoen euro), 003 – *Grondregie* (+4,7 miljoen euro) en 006 – *Beleid inzake wijkrevitalisering* (+2,7 miljoen euro).

De kredieten die in 2012 aan programma 002 worden toegewezen, en die nagenoeg werden gehalveerd door de aanpassing 2011, liggen 3,2 miljoen euro hoger dan het initiële bedrag van de begroting 2011 en komen uit op 24 miljoen euro. Het verschil van 19,0 miljoen euro tussen de vastleggingskredieten (5,0 miljoen euro) en de vereffeningskredieten van dat programma zou in 2012 moeten bijdragen tot de vermindering van het encours op dat programma. Dat beliep op 30 september 2011 nog 69,6 miljoen euro. Het volume van dat encours heeft waarschijnlijk niet enkel betrekking op de programmering 2007-2013 van de Europese EFRO-fondsen maar eveneens op vroegere programmeringen.

De toename van de kredieten van bovenvermeld programma 003 kan hoofdzakelijk worden verklaard door de inschrijving op basisallocatie 27.003.08.02.1211 – *Uitgaven verbonden met de acties inzake grondbeleid* van een vereffeningskrediet ten belope van 6,2 miljoen euro, terwijl voor de vastleggingen in een bedrag van 6,5 miljoen euro is voorzien. Die middelen zijn volgens het verantwoordingsprogramma bestemd om financiële verrichtingen terug te betalen die door de NV Brussel-Zuid ten laste werden genomen; deze dienen aan die vennootschap te worden gestort vooraleer ze wordt vereffend, aangezien ze geen bestaansreden meer heeft daar de verrichtingen inzake de heraanleg van de Zuidwijk zijn beëindigd. In het verantwoordingsprogramma wordt bovendien gepreciseerd dat de kredieten van die basisallocatie zullen worden gebruikt om verschillende kosten inzake huisvesting ten laste te nemen. Het Rekenhof vraagt zich bijgevolg af welk gedeelte van de kredieten werkelijk voor de terugbetaling aan de NV Brussel-Zuid wordt bestemd. Het merkt eveneens een verschil op tussen dat verantwoordingsprogramma en de algemene toelichting: volgens de toelichting zou het programma inzake de herwaardering van de huisvesting in de Zuidwijk nog niet helemaal afgerond zijn aangezien de ten laste neming van de renovatie van vier gebouwen gepland is. Wat ook de juiste toedracht is, artikel 78 van de ontwerpordonnantie machtigt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, zoals in 2011, de gewestwaarborg te verlenen aan de leningen die in 2012 door de NV Brussel-Zuid worden aangegaan voor een bedrag van maximum 7,5 miljoen euro.

Tot slot, ondanks de bovenvermelde stijging van de vereffeningskredieten van programma 006 zal het encours van de vastleggingen van dat programma in 2012 waarschijnlijk niet verminderen gelet op het verschil van 6 miljoen euro dat nog tussen de twee soorten kredieten blijft bestaan.

Bij wijze van informatie merkt het Rekenhof op dat het encours op dat programma is gedaald van 192,7 miljoen euro op 31 december 2010 naar 173,6 miljoen euro op 30 september 2011, maar wijst het er eveneens op dat de vastleggingen in 2011

slechts 1,5 miljoen euro beliepen op het bedrag van 45,0 miljoen euro dat in de initiële begroting was uitgetrokken.

2.3.11 Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies

De kredieten die onder die opdracht zijn ingeschreven, stijgen met 6,3 miljoen euro ten opzichte van de initiële en aangepaste begroting 2011. Deze stijging vloeit voornamelijk voort uit enerzijds de aanpassing van alle dotaties aan de coëfficiënt van de gemiddelde evolutie van de lonen in het Brussels openbaar ambt (verhouding 2012/2011 = 1,02⁵²) en anderzijds uit de toekenning door het gewest van extra trekkingsrechten aan de gemeenschapscommissies in het raam van de intrabrukselse solidariteit (+1,0 miljoen euro) voor het jaar 2012.

2.4 Ontwerpbegrotingen van de autonome bestuursinstellingen

Het Rekenhof merkt vooraf op dat alle begrotingen van de autonome bestuursinstellingen van eerste en tweede categorie als bijlage zijn opgenomen bij de ontwerpordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting, behalve die van het Parkeeragentschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.4.1 Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT)

Het ontwerp van ordonnantie tot aanpassing van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT) geeft het BGHGT een nieuwe opdracht waardoor het de gemeenten leningen kan toekennen voor de financiering van een deel van hun investeringen. De financieringen die kaderen in deze nieuwe opdracht, zullen door de Regering volledig of gedeeltelijk oninbaar verklaard kunnen worden. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de toekenning van de financiering ESR neutraal is (code 8 - kredietverlening) en bijgevolg in het jaar waarin de lening wordt toegekend geen impact heeft op het vorderingensaldo. Het Rekenhof wijst erop dat de gevolgde werkwijze enkel tot doel lijkt te hebben de lasten te spreiden over de volgende jaren omdat de leningen in principe onmiddellijk na toekenning oninbaar worden verklaard.⁵³

---

⁵² En niet 1,0328 zoals vermeld in de algemene toelichting. Het resultaat van de berekening is niettemin correct omdat met de goede index rekening werd gehouden.

⁵³ Deze werkwijze wordt reeds toegepast voor de leningen in het kader van opdracht 1 (omvat alle verrichtingen met betrekking tot de financiering van de Brusselse gemeenten in moeilijkheden. Indien de terugbetaling van deze leningen oninbaar verklaard wordt, dan stort het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een dotatie aan het BGHGT om de intrestlasten en de terugbetalingen van het kapitaal te dekken). Op heden werd alle aflossingen hiervoor gefinancierd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.4.2 GAN

Het ontwerp van initiële begroting 2012 is net zoals de begroting 2011 in evenwicht. De werkingsdotatie aan het Agentschap werd opgetrokken om een nieuwe vermindering van de eigen ontvangsten van het GAN te compenseren.

De ontvangsten in verband met BA 02.004.03.09.1611 “*opbrengsten van de ophaling van niet-huishoudelijk en industrieel afval op basis van abonnementen en overeenkomsten*” werden op 21,8 miljoen euro geraamd (d.i. -1 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011). In die raming van die opbrengsten is voortaan echter ook het bedrag begrepen van de btw van 21 % die op die ontvangsten wordt geheven. Het Agentschap verwacht dus een vermindering van de ontvangsten uit ophaling van meer dan 21 %, btw niet inbegrepen.

De ontvangsten van BA 02.004.03.13.1611 “*bijdragen betaald door de ondernemingen voor het storten bij de verbrandingsoven*” werden op 13 miljoen euro geraamd (-0,9 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011). Deze raming zal verschillen afhankelijk van de inwerkingtreding van het nieuwe tarifieringsbesluit dat voor het GAN voorziet in meer concurrentiële tarieven om de capaciteit van de verbrandingsoven te verzadigen en de werkingskosten per ton verbrand afval te verminderen. De in de aangepaste begroting vermelde bedragen zijn gebaseerd op 435.000 ton verbrand afval in 2011 terwijl de verbrandingsoven een capaciteit van 500.000 ton per jaar heeft.

2.4.3 BIM

Het ontwerp van initiële begroting 2012 is, net als de begroting 2011, in evenwicht.

➤ Ontvangsten

De gewestelijke dotaties aan het BIM stijgen van 87,7 miljoen euro tot 93,7 miljoen euro in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2011⁵⁴, wat neerkomt op een stijging met 6,7 %.

De dotatie aan de reguleringscommissie is teruggebracht tot 433.000 euro (- 2,1 miljoen euro in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2011), zodat het BIM het bestaande encours van de vastleggingen kan aanzuiveren. De reguleringscommissie BRUGEL wordt vanaf 2012 immers losgekoppeld van het BIM.

De energiedotatie wordt opgetrokken tot 7,5 miljoen euro (+ 2,5 miljoen euro in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2011), in het bijzonder om de bezoldigingen en de werkingskosten te dekken van de nieuwe cel die binnen het BIM werd opgericht en die belast is met het beheer van de energiepremies, die voorheen door SIBELGA werden beheerd.

---

⁵⁴ Waarvan respectievelijk 3,9 en 4,3 miljoen euro met betrekking tot variabele kredieten voor de jaren 2011 en 2012.

➤ Uitgaven

De uitgavenkredieten stijgen hoofdzakelijk in de artikelen met betrekking tot uitgaven voor contractueel personeel (+ 1,2 miljoen euro voor het contractueel personeel « Instituut » en + 1,2 miljoen euro voor het contractueel personeel « energie », wat neerkomt op een stijging met 47 % ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011). De kredieten voor kapitaaloverdrachten naar privéfirma's in het raam van het EFRO-project Greenfields worden opgetrokken tot 3,8 miljoen euro.

De uitgavenraming houdt rekening met een door de Europese instanties toegestane verhoging van de subsidieerbare maxima per dossier.

2.4.4 IWOIB

De ontwerpbegroting 2012 van het IWOIB werd in evenwicht opgesteld, aangezien zowel de ontvangsten als de betaalkredieten 42,1 miljoen euro belopen. Overeenkomstig de Europese doelstelling inzake O & O om in 2020 3 % van het BBP van het gewest hieraan te besteden en de wil van de regering om verder te gaan met de tenuitvoerlegging en de bevordering van de ordonnantie van 26 maart 2009 tot bevordering van het onderzoek, de ontwikkeling en de innovatie, werden de aan het IWOIB toegekende betaalkredieten met 10,2 % opgetrokken ten opzichte van de initiële begroting 2011 (+27,20 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011).

Bij de beleidskredieten wordt een gelijkaardige evolutie vastgesteld, maar deze is minder uitgesproken aangezien deze kredieten stijgen naar 44,1 miljoen euro, d.i. respectievelijk +6,0 % ten opzichte van de initiële begroting 2011 en +11,50 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011.

Voor opdracht 01 bedraagt de groei +6,8 % ten opzichte van de initiële begroting 2011 (3,1 tegenover 2,9 miljoen euro) maar +34,5 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011. Deze bijzonder opvallende evolutie in het vlak van de bezoldigingen van het personeel (BA 01.001.07.03.1111) wordt gerechtvaardigd door de komende aanwerving van twee leidende ambtenaren en van 9 extra personeelsleden.

Voor opdracht 02 stijgen de betaalkredieten met +10,2 % ten opzichte van de initiële begroting 2011 (39 miljoen euro tegenover 35,3 miljoen euro) en met +27,2 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011 (30,8 miljoen euro).

Die stijgingen zijn verantwoord door de geplande intensivering van sommige programma's en de verwachte ontwikkeling van sommige acties.

In verband met de codes 8 dient te worden onderstreept dat bij opdracht 02 terugvorderbare voorschotten die in het raam van artikel 7 van de ordonnantie van 21 februari 2002 (BA 02.001.40.01.8112) moeten worden toegekend, opnieuw integraal zijn opgenomen in code 8 voor bedragen ten belope van 3,3 (kredieten B) en 3,0 miljoen euro (kredieten C) terwijl volgens de ESR-normen in code 8 enkel de werkelijk terugvorderbare voorschotten mogen worden opgenomen. Het Rekenhof merkt in dat verband op dat eind oktober slechts 22 % van de hiervoor verwachte ontvangsten waren geïnd en dat de terugbetalingen in het raam van de terugvorderbare voorschotten (BA 01.002.06.02.8610) bij de ontvangsten in 2012 slechts op 700 duizend euro werden geschat. In de loop van de voorbije jaren lagen

de effectieve terugbetalingen systematisch lager dan 100.000 euro op jaarbasis (minder dan 75.000 euro op 30 oktober 2011).

2.4.5 DBDMH

Het ontwerp van initiële begroting van de instelling wordt in evenwicht voorgelegd (92,2 miljoen euro). De globale toename van de betaalkredieten met 3,6 % kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de loonkosten die met 2,5 miljoen euro (+3,2 %) stijgen als gevolg van de aanwervingen in het begin van het vierde trimester 2011 en van de versterking van de administratieve formatie die in de loop van het dienstjaar 2012 gepland is. Die groei lijkt laag rekening houdend met de geplande toename van de effectieven en de voorziene indexering van de lonen in 2012.

2.4.6 Actiris

De begroting 2012 van Actiris wordt voorgesteld in evenwicht: het bedrag van de geraamde ontvangsten is identiek aan het bedrag van de betaalkredieten (298,6 miljoen euro). Gelet op de wens van de regering meer middelen uit te trekken voor werkgelegenheid, zijn de aan Actiris toegekende betaalkredieten met 17,6 miljoen euro (+ 6,2 %) opgetrokken ten opzichte van de initiële begroting 2011 en met 15,6 miljoen euro (+ 5,5 %) ten opzichte van het ontwerp van aanpassing van de begroting 2011.

Die stijging van de kredieten is het grootst in opdracht 01 (toename van nagenoeg 10 % in vergelijking met de initiële begroting 2011) en valt te verklaren door de loonindexering en de aanwerving van 50 bijkomende VTE's.

De kredieten van opdracht 07 worden opgetrokken tot 192,2 miljoen euro als gevolg van de indexering van de GECO-premies en door de activering van nieuwe, door de regering toegestane posten. De evolutie is vergelijkbaar met die van de globale begroting.

2.4.7 GOMB

Het ontwerp van initiële begroting 2012 vermeerderd de ontvangstenramingen en de betaalkredieten ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011. Deze belopen respectievelijk 50,9 en 50,6 miljoen euro. Volgens de berekening met de ESR-methodologie wordt het begrotingssaldo dat 265 duizend euro belooft, teruggebracht tot nul rekening houdend met de deelnemingen en terugbetalingen van toegekende kredieten (codes 8).

➤ Ontvangsten

De investeringssubsidie voor de economische expansie (BA 01.001.01.02.6611) stijgt van 5,0 miljoen euro in de aangepaste begroting 2011 naar 8,4 miljoen euro in de ontwerpbegroting 2012 (+67,5 %). Die stijging wordt gecompenseerd door de daling met 3,5 miljoen euro (-73,9 %) van de ramingen van eigen ontvangsten van de stadsvernieuwing (BA 01.004.03.09.7632).

In het raam van haar opdracht 2 – *Specifieke financiering* belopen de ramingen van de ontvangsten van de GOMB afkomstig van de investeringssubsidie voor EFRO-

projecten 4,6 miljoen euro (BA 02.008.04.06.6611), wat neerkomt op een stijging met 4,0 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011.

➤ Uitgaven

In het ontwerp van initiële begroting 2012 situeert de grootste stijging zich bij de vereffeningskredieten van opdracht 1 – *Economische expansie* en bij opdracht 4 – *Gedelegeerde opdrachten* met respectievelijk 2,2 miljoen euro (+19,6 %) en 3,6 miljoen euro (+248,6 %) ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011.

De beleidskredieten van die twee opdrachten nemen eveneens met respectievelijk 12,9 miljoen euro en 16,8 miljoen euro toe. De in het ontwerp van initiële begroting van de GOMB ingeschreven beleidskredieten stijgen globaal met 33,6 miljoen euro (+80,2 %) ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011.

2.4.8 MIVB

De ontwerpbegroting 2012 van de MIVB voorziet in een batig saldo van 41,8 miljoen euro.

➤ Ontvangsten

De ontvangsten uit gewestdotaties stijgen met 45,6 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011, wat neerkomt op een groei met 8,3 %. Er dient echter in herinnering te worden gebracht dat het gewest de globale dotatie van de MIVB, berekend volgens de beheersovereenkomst 2007-2011 in de begroting 2011 heeft verminderd met een bedrag van 30 miljoen euro dat overeenstemt met de tussenkomst van BELIRIS.

De stijging van de ontvangsten afkomstig van het gewest ligt voornamelijk bij de dotatie ter verbetering van het vervoeraanbod (BA 02.001.04.01.4610 : +8,3 miljoen euro) en de globale dotatie voor investering (BA 01.001.01.02.6611 : + 34,8 miljoen euro). Voor 2012 heeft de regering eveneens beslist de globale dotatie aan de MIVB, die nog steeds wordt berekend onder verwijzing naar de beheersovereenkomst 2007-2011, te verminderen met 11,5 miljoen euro.

In de ontwerpbegroting 2012 werd bovendien een tussenkomst van 40 miljoen euro afkomstig van BELIRIS toegevoegd aan de tussenkomst van de federale regering van 5 miljoen euro voor de aankoop van rollend materieel. In tegenstelling tot wat er in 2011 gebeurde, werd de dotatie van de MIVB niet dienovereenkomstig verminderd, maar heeft het gewest aan de MIVB gevraagd het verwachte begrotingssaldo te verhogen ten belope van hetzelfde bedrag als door BELIRIS werd ingebracht.

➤ Uitgaven

De uitgaven van de MIVB (beleidskredieten) stijgen globaal met 3,4 % ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011. De meest significante variaties kunnen voor opdracht 01 in verband met het openbaar dienstenaanbod worden vastgesteld in programma 003 (aankoop rytuigen) bij de andere goederen en diverse diensten (BA 01.003.11.02.7410 : - 13,9 miljoen euro) en in programma 007

(andere investeringen) bij andere goederen en diverse diensten (BA 01.007.11.02.7420 : + 23,9 miljoen euro).

Voor programma 002 in verband met de verbetering van het aanbod van opdracht 02 (specifieke opdrachten) stijgen de uitgavenkredieten met 8,3 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2011.

Twee PPP-projecten⁵⁵ die thans bij de MIVB worden bestudeerd, hebben betrekking op de stelplaats MARCONI en het eindstation ERASMUS; ze hebben dus nog geen invloed op de begroting 2012. Voor MARCONI is niettemin een Europese ontvangst van 1 miljoen euro in de begroting ingeschreven en zijn ook ontvangsten ten belope van 6 miljoen euro opgenomen. Wat het ERASMUS-project betreft, is thans afgesproken dat alles wat in 2012 zal worden gedaan, door de MIVB aan het gewest zal worden gefactureerd in afwachting van het eventueel ondertekenen van het PPP.

2.5 Andere instelling

Haven van Brussel

De Haven heeft pas vanaf 2012 de door het gewest gebruikte ESR-95 classificatie gehanteerd voor zijn begroting, waardoor het moeilijk is de begrotingen 2011 en 2012 te vergelijken. De gewestelijke basisdotatie van de haven wordt overeenkomstig de beheersovereenkomst tussen het gewest en de Haven van Brussel voor de periode 2008-2012 geïndexeerd. Ze belooft 10,8 miljoen euro in de ontwerpbegroting 2012 en stijgt met 3,6 % ten opzichte van de initiële begroting 2011 en met 6,8 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011.

Er is bovendien een code 9 ontvangst van 7,5 miljoen euro voorzien bij opdracht 02 – Specifieke financiering, voor een lening « zwembad » (BA 02.004.06.01.9610). Dit gaat niet om de hervatting van het project inzake de bouw van een openluchtzwembad, maar om fondsen voor de aankoop van gronden (8,3 miljoen euro ingeschreven als uitgaven op BA 02.005.11.03.7112). De jaarlijkse compensatie “zwembad” van 830.000 euro die het gewest beloofd heeft gedurende tien jaar aan de Haven te betalen ter compensatie van de cessie van de gronden van Carcoke zal dienen om die lening terug te betalen.

Rekening houdend met de Europese steun van 364 duizend euro en met de opbrengst van de geplande lening belopen de ontvangsten van de Haven voor het jaar 2012 in totaal 33,9 miljoen euro.

Het totaalbedrag van de kredieten voor 2012 (zowel vastleggingen als vereffeningen) werd bepaald op 40,5 miljoen euro, d.i. een groei met 7,6 % ten opzichte van de initiële begroting 2011 en met 18,9 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2011. Daar een deel van die uitgaven (19 miljoen euro investeringsuitgaven vermeld onder code 7 in de begroting 2012) meerjareninvesteringen betreft, diende in dat verband in het raam van de gesplitste kredieten het deel van de vereffeningen te worden onderscheiden met betrekking tot

---

⁵⁵ Publiek-private Partnerschap.

2013 en volgende jaren en welke enkel onder de vastleggingskredieten van 2012 moesten worden vermeld. Het bedrag van het tekort dat uit die ontwerpbegroting voortvloeit, lijkt dus overschat.

3 DE NALEVING VAN DE AAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST OPGELEGDE BEGROTINGSDOELSTELLINGEN

3.1 Begrotingssaldi

In vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2011 leidt de in de begroting 2012 voorziene daling van de ontvangsten (-0,2 %), samen met een stijging van de uitgaven in termen van vereffeningen (+9,8 %) tot een verslechtering van het begrotingssaldo ex ante (een negatief saldo van 181,1 miljoen euro tegenover een batig saldo van 146,0 miljoen euro). Wanneer men de opbrengsten van leningen die in de ontvangsten zijn opgenomen, uitsluit en er de aflossingen van de schuld aan toevoegt, die in de uitgaven zijn opgenomen, komt men tot een nettobegrotingssaldo ex ante van -482,1 miljoen euro. Dat saldo valt 68,1 miljoen euro slechter uit in vergelijking met het saldo berekend op basis van de aangepaste begrotingsvoorstellen van 2011.

Tabel 9 – Berekening van de begrotingssaldi

	Initiële begroting 2011	Ontwerp van aanpassing 2011	Ontwerp begroting 2012
Ontvangsten	3.136.693	3.389.713	3.381.623
Uitgaven	3.269.186	3.243.727	3.562.696
Begrotingssaldo (1)	-132.493	145.986	-181.073
<i>Opbrengsten van leningen (2)*</i>	<i>496.000</i>	<i>700.000</i>	<i>474.000</i>
<i>Aflossingen van de gewestsschuld (3)</i>	<i>140.000</i>	<i>140.000</i>	<i>173.000</i>
Nettobegrotingssaldo (4) = (1) - (2) + (3)	-488.493	-414.014	-482.073

3.2 Vastlegging van de norm

3.2.1 Europese context

Artikel 126 (vroeger artikel 104) van het verdrag van Maastricht over de werking van de Europese Unie bepaalt uitdrukkelijk dat de lidstaten van de Europese Unie buitensporige overheidstekorten vermijden.

De lidstaten van de eurozone hebben via het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) dat in juni 1997 in Amsterdam werd aangenomen, een instrument in het leven geroepen om hun nationaal begrotingsbeleid binnen de economische en monetaire unie te coördineren en gezonde overheidsfinanciën te waarborgen.

Het corrigerend luik regelt de procedure bij buitensporige tekorten (PBT), die bepaalt dat de lidstaten en meer bepaald de landen die tot de eurozone behoren,

een begrotingsdiscipline in acht moeten nemen en zich aan twee criteria moeten conformeren: een tekort van minder dan 3 % van het BBP en een schuld die niet meer mag bedragen dan 60 % van het BBP. Indien dien verbintenissen niet worden nagekomen, start de Europese Commissie tegen de lidstaten die de bovenvermelde criteria niet naleven een procedure bij buitensporig tekort op die tot sancties kan leiden.

In 2005 werden de regels van het stabiliteitspact versoepeld en werd bepaald dat de lidstaten aan de procedure bij buitensporig tekort kunnen ontsnappen als ze zich in een tijdelijke toestand van diepe economische recessie bevinden.

Gelet op de economische recessie waarmee ons land kampte, werd in 2009 de verplichting om de norm na te leven, geschorst. De Europese Raad "Economische en Financiële Zaken (Ecofin)" heeft in december 2009 nochtans vastgesteld dat België een buitensporig tekort had en heeft een correctie van dat tekort voorgesteld, dat progressief moest worden teruggebracht tot 3 % in 2012 en terug in evenwicht moest zijn in 2015.

Het Europees Parlement heeft overigens op 28 september 2011 een wetgevende resolutie goedgekeurd over het voorstel van verordening van de Raad tot wijziging van verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten; De Raad van de Europese Unie heeft op 4 oktober 2011 beslist, zodra de vertaling in alle officiële talen gebeurd is, het voorstel goed te keuren om de Europese wetgeving ter zake aan te passen opdat inzonderheid meer de nadruk zou worden gelegd op het criterium met betrekking tot de schuld dat in het stabiliteits- en groeipact wordt vermeld. Volgens dat voorstel moeten de lidstaten met een schuld van meer dan 60 % van het BBP maatregelen nemen om hun schuld tegen een voldoende ritme te verminderen, zelfs als hun tekort kleiner is dan 3 % van het BBP. Van de ratio van de schuld ten opzichte van het BBP zal meer bepaald, wanneer deze buitensporig is, worden aangenomen dat hij tegen een voldoende ritme vermindert als het verschil ervan ten opzichte van de referentiewaarde van 60 % van het BBP ongeveer met een twintigste per jaar is gedaald in de loop van de drie voorgaande jaren. Voor België met een schuldratio van nagenoeg 100 % betekent zulks dat deze ratio jaarlijks met 2% zal moeten dalen in de loop van drie opeenvolgende dienstjaren.

3.2.2 Begrotingsdoelstellingen en –trajecten voor België en zijn componenten

De afdeling «Financieringsbehoeften van de overheid» van de Hoge Raad van Financiën definieert regelmatig voor rekening van de federale Staat een reeks begrotingstrajecten die het mogelijk maken een stabiliteitsprogramma voor de komende jaren vast te leggen.

De Federale Staat had de verschillende mogelijkheden onderzocht die de Hoge Raad van Financiën in de eind 2009 en begin 2010 voorgelegde verslagen had uiteengezet om de door de Europese overheden vastgelegde doelstellingen te bereiken. Op die basis werd het stabiliteitsprogramma 2009-2012 vastgelegd en werd op 3 februari 2010 een ontwerpakkoord met betrekking tot de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2011-2012 opgesteld tussen de federale regering en de verschillende gedefedereerde entiteiten om de

saneringsinspanningen te verdelen. Overeenkomstig dat ontwerpakkoord mocht het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een vorderingensaldo van respectievelijk -254,1 miljoen euro en -172,3 miljoen euro vertonen. Het overlegcomité van de federale regering en de gewest- en gemeenschapsregeringen heeft gewoon akte genomen van het ontwerpakkoord zonder het te bekrachtigen.

De afdeling « Financieringsbehoeften van de overheid » van de Hoge Raad van Financiën opverde in haar verslag van maart 2011 met de titel « Evaluatie 2010 en begrotingstrajecten voor het stabiliteitsprogramma 2011-2015 » dat de begrotingsdoelstellingen die globaal voor Entiteit II⁵⁶ waren vastgelegd in het stabiliteitsprogramma 2010 voor de jaren 2011-2012 niet dienden te worden herzien. Die doelstellingen beantwoorden aan de meerjarenramingen die de gedefedereerde entiteiten bij de uitwerking van hun initiële begroting 2010 hebben opgesteld en die werden vastgelegd in het bovenvermelde akkoord van 3 februari 2010 en werden opgenomen in het stabiliteitsprogramma van België 2009-2012 (tabel 15).

Het stabiliteitsprogramma (2011-2014) van België, dat op 15 april 2011 werd goedgekeurd door de federale ministerraad, neemt het voorstel van de HRF over.

De afdeling "Financieringsbehoeften van de overheid" van de Hoge Raad van Financiën heeft in oktober 2011 een aanpassing van haar advies van maart 2011 als gevolg van de evolutie van de economische context gepubliceerd, maar dat wijzigt voorlopig niets aan de doelstelling 2012 die het gewest hierboven had gedefinieerd. De HRF heeft niettemin aanbevolen de wijziging van de economische context (groeivoet herschat op 0,8 % voor 2012 in plaats van 1,6 % in de economische begroting van september 2011) zo snel mogelijk te laten verwerken door de begrotingscontroles. Hij heeft eveneens aangedrongen op de kwestie van de verticale verdeling van de inspanning, in het bijzonder binnen Entiteit II (tussen gewesten en lokale besturen), terwijl de verdeling van de begrotingsbeperkingen tussen de gewesten en de gemeenschappen en de lokale besturen moest worden besproken in het raam van de budgettaire relaties die gekenmerkt worden door deze twee overheidsniveaus. *"Gezien hun bevoegdheid over de financiën van de lokale besturen moeten de gewesten meer bepaald toezien op de budgettaire houdbaarheid van die besturen. Dat kan worden gerealiseerd door hetzij doeltreffende begrotingsnormen op te stellen en toe te passen, die garanderen dat het vereiste begrotingsevenwicht volgens het ESR 1995, gemiddeld over de cyclus beschouwd, strikt wordt nageleefd, hetzij een verhoging van de financiële steun van de gewesten (meer budgettaire overdrachten), om op het vlak van gemeentebestuur gezamenlijke doelstellingen te kunnen realiseren zonder dat dit tot een verslechtering van de financiële toestand van de gewesten leidt. Vandaar de noodzaak tot compenserende inspanningen met betrekking tot de finale begrotingssaldi van de gewesten – exclusief overdrachten tussen overheidsinstanties"*⁵⁷.

---

⁵⁶ Gedefedereerde entiteiten en lokale besturen.

⁵⁷ Advies van de Hoge Raad voor Financiën van maart 2011.

3.3 Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie moeten op het begrotingssaldo van de voorliggende ontwerpen verschillende correcties worden toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft het vorderingensaldo berekend en het Rekenhof heeft de diverse elementen van die berekening gecontroleerd op basis van de gegevens in de ontwerpbegrotingen van de diensten van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren⁵⁸.

---

⁵⁸ Die instellingen zijn terug te vinden tegenover code S13.12, rubriek « Deelstaatoverheid » van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen.

Tabel 10 – Berekening van het vorderingensaldo

Ontwerp van begroting 2012	
Ontvangsten van het MBHG	3.381.623
Uitgaven van het MBHG (vereffeningsoptiek)	3.562.696
Brutobegrotingssaldo van het MBHG (a)	-181.073
Ontvangsten van de geconsolideerde instellingen	2.549.279
Uitgaven van de geconsolideerde instellingen (vereffeningskredieten)	2.507.390
Brutobegrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen (b)	41.889
Brutobegrotingssaldo van de consolidatieperimeter (c)=(a)+(b)	-139.184
Nettoaflossingen van de schuld van het MBHG	-301.000
Nettoaflossingen van de schuld van de geconsolideerde instellingen	11.828
Nettoaflossingen van de consolidatieperimeter (d)	-289.172
Saldo van de KVD van het MBHG	40.423
Saldo van de KVD van de geconsolideerde instellingen	13.883
Saldo KVD van de consolidatieperimeter (e)	54.306
ESR-vorderingensaldo (f)=(c)+(d)+(e)	-374.050
Begrotingsverrichtingen MBHG	120.000
Begrotingsverrichtingen van de geconsolideerde instellingen	0
Begrotingsverrichtingen van de consolidatieperimeter (g)	120.000
ESR-vorderingensaldo na begrotingsverrichtingen (h)=(f)+(g)	-254.050
Voorstel van begrotingsdoelstelling	-172.256

Uit tabel 10 blijkt dat het vorderingensaldo van het ontwerp van initiële begroting 2012 becijferd wordt op -254,1 miljoen euro en een verschil van 81,8 miljoen euro vertoont ten opzichte van het ontwerpakkoord van 3 februari 2010, dat is opgenomen in het Stabiliteitsprogramma 2009-2012 van België en waaraan de Brusselse regering de voorwaarde van een gepaste financiering van haar specifieke opdrachten verbond.

Bovendien vestigt het Rekenhof de aandacht op het feit dat in het ontvangstengedeelte van dat resultaat dotaties ten belope van 74 miljoen euro afkomstig van de federale overheid zijn opgenomen, die hun oorsprong vinden in het institutioneel akkoord van 11 oktober 2011. Die middelen moeten nog worden goedgekeurd door de stemming van een bijzondere wet in het federale parlement.

3.3.1 Begrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen

De begrotingen van de instellingen van eerste categorie worden in evenwicht voorgelegd, net zoals dat het geval was voor de begroting 2011. De instellingen van tweede categorie vertonen een globaal tegoed van 41,9 miljoen euro, tegenover een

tegoed van 8,2 miljoen euro in de aangepaste begroting 2011. Dat verschil is vrijwel uitsluitend toe te schrijven aan het resultaat van de MIVB, dat van 8,0 miljoen euro opklimt tot 41,8 miljoen euro in 2012.

3.3.2 Nettoaflossingen

De nettoaflossingen zijn het saldo (uitgaven – ontvangsten) van de verrichtingen met economische code 9 in de begroting van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de geconsolideerde instellingen.

Voor het ministerie bedragen de nettoaflossingen -301 miljoen euro⁵⁹ in de begroting 2012.

Voor de geconsolideerde instellingen gaat het om een bedrag van 11,8 miljoen euro.

3.3.3 Kredietverleningen en deelnemingen (KVD)

➤ KVD van het ministerie

Het nettosaldo van de KVD van het ministerie bedraagt 40,4 miljoen euro, namelijk 43,5 miljoen euro aan uitgaven met code 8, verminderd met een geraamd bedrag van 3,1 miljoen euro aan ontvangsten met diezelfde code.

Overeenkomstig de aanbevelingen die het Rekenhof in zijn vorige verslagen formuleerde, heeft de regering bij de berekening van de KVD-correctie geen rekening gehouden met het vereffeningskrediet in BA 27.010.17.01.85.14 – *Kredietverlening aan de GOMB voor het dekken van haar investeringen inzake stadsvernieuwing* van het ontwerp van begroting 2010 (8,7 miljoen euro). De GOMB behoort immers tot de consolidatieperimeter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en voert geen boeking uit van de overeenstemmende ontvangst in code 8. De interne overdracht is budgettair gezien dus niet neutraal.

Het saldo van de KVD omvat een bedrag van 0,5 miljoen euro in verband met de deelneming in het kapitaal van het Gewestelijk Parkeeragentschap. Zoals het Rekenhof al heeft opgemerkt, is de begroting van dat agentschap niet bij het ontwerp van algemene uitgavenbegroting gevoegd.

Het Rekenhof wijst er echter op dat het ontbreken van die begroting (en bijgevolg van de boeking van een overeenstemmende ontvangst) geen impact heeft op het vorderingensaldo, omdat de kapitaaloverdracht naar die nieuwe instelling geneutraliseerd wordt door een correctie « code 8 » van een overeenstemmend bedrag.

➤ KVD van de geconsolideerde instellingen

Het saldo van die KVD bedraagt 13,9 miljoen euro (283,3 miljoen euro aan uitgaven « code 8 » – 269,4 miljoen euro aan ontvangsten « code 8 »).

---

⁵⁹ Uitgaven (306,5 miljoen euro) – ontvangsten (607,5 miljoen euro), inclusief de verrichtingen van het Fonds voor het beheer van de gewestelijke schuld (133,5 miljoen euro aan ontvangsten en uitgaven).

De KVD omvat een bedrag van 3,3 miljoen euro met betrekking tot uitgaven van het IWOIB die (althans voor een deel) onterecht in code 8 werden geklasseerd (cf. opmerking in punt 2.4).

Begrotingsverrichtingen

De regering heeft een totale positieve correctie van 120,0 miljoen euro toegepast onder de titel « begrotingsverrichtingen ».

De correctie is uit te splitsen in twee posten: een bedrag van 90,0 miljoen euro als vermoedelijke onderbenutting van de kredieten toegekend aan het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en een bedrag van 30,0 miljoen euro dat, net als de voorgaande jaren, betrekking heeft op de kredieten ingeschreven tegenover basisallocatie 10.005.27.01.43.21 – *Dotatie aan de gemeenten met het oog op de verbetering van hun budgettaire toestand*⁶⁰.

Voor de begrotingsjaren 2009 en 2010 heeft het Rekenhof het bedrag berekend van de effectieve onderbenutting van de uitgavenkredieten in de begroting van de diensten van de regering, rekening houdend met de minderwaarden inzake ontvangsten. Het gaat om bedragen van respectievelijk 5,3 en 21,9 miljoen euro. Het bedrag van 90,0 miljoen euro lijkt hoog, zelfs in de overweging dat de verrichtingen van de autonome instellingen in die berekening moeten worden meegeteld, wat niet duidelijk naar voren komt uit de begrotingsdocumenten of uit de beslissingen van de regering. Het Rekenhof noteert niettemin dat het gewest, volgens het INR-verslag van september laatstleden over de rekeningen 2010 van de overheidsbesturen, een vorderingensaldo van -261,4 miljoen euro zou hebben gerealiseerd, wat een marge van 51,6 miljoen euro creëert ten opzichte van de begrotingsdoelstelling.

Net als de voorgaande jaren is de regering van plan bij de aanpassing geen correctie meer toe te passen met betrekking tot de onderbenutting van de kredieten.

3.4 Meerjarenprojectie en -perspectieven

Het Rekenhof stelt vast dat de meerjarenbegroting 2012-2017, die terug te vinden is in deel VII van de algemene toelichting, voor de jaren 2012 tot 2016 vorderingensaldi vermeldt die identiek zijn aan die in de vorige meerjarenbegroting (2011-2016).

In die vorige meerjarenbegroting beoogde de regering echter een structureel evenwicht tussen uitgaven en ontvangsten in 2016 door middel van een correctie herfinanciering van het gewest, terwijl de aan België opgelegde doelstelling erin bestaat uiterlijk in 2015 opnieuw tot een evenwicht te komen.

Het politieke akkoord over de bijzondere financieringswet moet worden afgerond op het einde van de besprekingen over de sanering van de overheidsfinanciën, die België terug een begrotingsevenwicht moet verschaffen tegen 2015. Na die besprekingen zullen bepaalde variabelen van de bijzondere financieringswet, zoals de referentiebedragen voor overdrachten en de evolutieparameters, definitief

---

⁶⁰ Die som zou inderdaad moeten toelaten het begrotingssaldo te verbeteren van de gemeenten van het gewest en dus van Entiteit II, waartoe ze eveneens behoren.

moeten worden aangepast *zonder te raken aan de zogeheten mechanismen en modaliteiten voor de fiscale autonomie van de gewesten en voor de correctie financiering van de Brusselse instellingen.*

Het Rekenhof benadrukt evenwel dat de internationale en institutionele economische evolutie van België sommige hypothesen kwetsbaar maakt.

Het voor de begroting gehanteerde groeipercentage van 1,6 % is hoger dan de meest recente raming van de Hoge Raad voor Financiën.

Door de opwaartse beweging van de intrestvoeten zullen de schuldenlasten bovendien toenemen, temeer daar het gewest vanaf 2012 zal moeten tussenkomen om de gemeenten te ondersteunen als gevolg van de problemen met Dexia en met de Gemeentelijke Holding. In verband met die laatste wijst het Rekenhof erop dat de budgettaire impact van de vereffening van de NV Gemeentelijke Holding niet werd opgenomen in de begroting. Het is niet duidelijk in hoeverre de begroting 2011 en/of 2012 daardoor zal worden beïnvloed, noch welk deel van de schulden van de holding zal worden overgenomen. Het gaat om een bedrag van 67,5 miljoen euro voor het uitvoeren van gewestelijke garanties en om een verlies van 30 miljoen euro aan waardepapieren.

Tot slot heeft het gewest al rekening gehouden met ontvangsten uit een herfinanciering, maar het voorziet niet dat de gewesten in het raam van een terugkeer naar een begrotingsevenwicht in België in 2015 en/of in het raam van een bevoegdheidsoverdracht van het federale niveau naar de gewesten, eventueel besparingen zullen moeten doorvoeren of bijkomende uitgaven zullen moeten realiseren.